

Administrația Română

ORGANUL ASOCIAȚIEI GENERALE A NOTARILOR COMUNALI
DIN ROMÂNIA

Jurisprudență * Administrație * Studii * Informațiuni * Revendicări

Apare lunar

Redactor: Isac E. Isacu, notar

Redacția și Administrația

Timișoara I, Str. 10 Maiu No. 3.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CUPRINSUL:

- „A. R.“: † NICOLAE SCURTU.
VIRGIL IONESCU DARZEU, subdirector general — Min. de Interne:
Importanța unei reviste profesionale.
- Dr. GHEORGHE CIUPE, Consilier Com. Local. Rev. Timișoara: Prefectul.
TRAIAN SIMON, primpretor: Proiectul de reformă administrativă.
IONEL V. VLAD: După 15 ani...
- T. MESAROȘIU, notar: Inregistrarea dreptului de proprietate
în baza posesiunii faptice.
- I. SPĂTARIU, Referent jud.: Despre notari...
Dare de seamă pentru adunarea filialei jud. Iași.
- NESTOR A. TORIAN, impiegat: Pentru umilii funcționari ai comunelor!
IOANOVICI IULIU, subnotar: Școli de notari desființate... și înființate.
NICOLAE BADIU, notar: Casele naționale.
- I. SPĂTARIU, Referent jud.: Chestia disciplinară a primarilor.
IULIU VÂRVONIU, subnotar: Notarul factor culturalizator.
- I. V. V.: Inutilitatea examenului de capacitate.
IONEL VLAD: Zile grele — Oameni mici la suflet.
Adunarea Generală a Reuniunii Notarilor din jud. Treiscaune.
- E. N.: O CHEMARE...
Jurisprudență. — Informațiuni.

„ADMINISTRAȚIA ROMÂNĂ“

Prietenii și colaboratorii noștri.

Incepem publicarea numelor colaboratorilor și prietenilor revistei — în ordine alfabetică.

Pe lângă colegi și șefi direcți, sunt și personalități din afară asociației, cari înțelegând perfect dreptatea cauzei noastre, ne dau prețiosul lor sprijin, pentru înfăptuirea dezideratelor ce avem, în primul rând fiind: ridicarea administrației Statului.

Sunt nume — scumpe nouă — bine cunoscute în știința și practica administrativă.

În sufletele notarilor comunali din întreaga țară arde candela recunoștinței pentru de aceștia și pentru toți oamenii de bine, cari — ca și noi — urmăresc propășirea administrației și fericirea țării:

Aron Romul, notar, președ. jud. Târnava-Mare.
Alberth Augustin, subnotar.
Bunescu Nicolae, dir. de pref., președ. jud. Sibiu.
Barboș Alex., primpretor, președ. jud. Someș.
Băcanu Ioan, notar, președ. jud. Constanța.
Bârlea Leon, notar.
Badiu Nicolae, notar.
Bretan Aurel, notar, președ. jud. Satu Mare.
Colan Gheorghe, primpretor, preș. jud. Trei Scaune.
Constantinescu Șerban-Joseni, notar, vicepreședintele Asoc., președintele jud. Buzău.
Ciupe G. Dr., Consilier la Comitetul Local de Revizuire, Timișoara.
Gheorghe Comșia, notar, președ. jud. Brașov.
Giorogariu Petre, notar, președ. jud. Caraș.
Cionca Macedon Dr., primpretor, preș. jud. Odorhei.
Comșia Alexandru, președintele Asociației Generale a Notarilor Comunali din România.
Dăscălescu Stelian, notar.
Drăgan V. V. Preșe. As. Secretarilor de plasă.
Friedrich I., notar.
Florian Ioan, not. pens., președ. jud. Alba.
Grați Francisc, doctor în drept.
Grigoriu M. F., notar, președ. jud. Iași.
Gheorghiu Ioan — Bălți. Funcț. adm.

Grigorescu A. I., Consilier la Comit. central de revizuire, București.
Ionescu-Darzeu Virgil, subdir. gen. Min. de Interne.
Isaiu Dimitrie, subnotar.
Ieșan Dimitrie, director gen. Min. de Interne.
Lația Dr. George, medic.
Lungulescu C., ziarist, secretar general al Ligii Antirevizioniste.
Lascu Alexandru, notar, președ. jud. Ciuc.
Lighezan Liviu, președ. jud. Timiș-Torontal.
Mesaroșu F., notar.
Movilă I. Alex., primpretor.
Dr. Moldovanu Valer, prof. universitar.
Modolea P. C., Consilier la Comit. central de revizuire, București.
Mărculescu Stelian, notar, președ. jud. Dâmbovița
Negrișeanu, notar, președ. jud. Caliacra.
Negulescu Paul, profesor universitar.
Onișca Teofil, notar, președ. jud. Târnava Mică.
Olariu Nicolae, notar.
Popovici Petru, notar.
Petrescu Cezar, scriitor, ziarist și deputat.
Popescu Alex., notar, președ. jud. Bihor.
Popu M. Dr. preșe. Asoc. pretorilor din România.
Popa Gheorghe, notar, președ. jud. Făgăraș.
Paștiu Ioan, notar președ. jud. Huneoara.
Dr. Popu Ioan, dir. pref., președ. jud. Năsăud.
Pvp Ioan, notar, președ. jud. Severin.
Rășchitor Victor, secretar com.
Roșca Petru, inspector general administrativ.
Rădulescu George, primpretor, președ. funcționariilor ad-tivi.
Rarincescu C., profesor universitar.
Rașiu Alexandru, notar, președ. jud. Arad.
Dr. V. Supuran.
Spătaru I., ref. jud.
Simon S. Traian, primpretor.
Teodorescu Anibal, profesor univ.
Ursu Simion, notar, vicepreșed. asoc.
Vlad Ionel, notar.
Vermeulen I. V., prof. univ.

Administrația Română

Organul Asociației G-rale a Notarilor Comunali din România

APARE LUNAR
REDACTOR: ISAC E. ISACU, NOTAR

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
TIMIȘOARA I, STR. 10 MAIU No. 3

Nicolae Scurtu

BCU Cluj / Central University Library Cluj

*Se răresc rândurile acelor, cari atât de mult au pus în cumpănă, pentruca revista: „Administrația Română”, să ajungă la înălțimea, unde e azi. O movilă mai mult într'un cimitir departe de ai săi, a murit: **NICOLAE SCURTU**. S'a stâns, năpraznica gripă l-a secerat și pe el. Se duc pe rând din rândurile noastre, ieri Șerban Constantinescu, azi sufletul revistei, secretarul ei ne părăsește și el. Incă atât de fraged și de tânăr, nu e cruțat. In rândurile celor, cari atât de mult au luptat pentru a aduce revista la adevărata ei menire, se simte un gol, gol care nu se mai poate umplea. Tiner de 29 ani, născut în București, din părinți Ardeleni, crescut la școlile românești din capitală, cu scrisul lui a știut să netezească multe asperități, ce ieșiau în cale în acțiunea nouă, tineră și mai viguroasă dela revistă, față de redacția veche a ei. Prin vorba lui plină de convingere a asigurat colaborări distinse prieteni adevărați pentru interesul revistei.*

S'a ridicat movilă în cimitir, dar sufletul lui plin de elan plutește și mai departe, iar spiritul imprimat de el în coloanele revistei va dăinui pururea.

Fie-i țărâna ușoară!

„A. R.”

Importanța unei reviste profesionale.

Organizațiile profesionale în dorința de a fi cât mai utile instituțiilor, pe care le reprezintă, n'au încetat — o clipă — să arate conducătorilor Statului, ca și instituțiilor publice, rolul mare, pe cari îl au și nobilul scop, pe cari-l urmăresc întru buna îndeplinire a activității Statului.

Glaserile lor erau ascultate cu interesul, pe care-l reprezentau.

Trecut momentul acesta și interesul trecea; de aceea și lipsa unei depline înțelegeri ale revendicărilor diferitelor organizațiuni de salariați publici sau chiar a interesului de Stat, pe care acestea îl reprezentau și-l doreau desăvârșit.

Potrivit art. 24 din legea Statutului funcționarilor publici, aceste organizațiuni au căpătat dreptul a se asocia.

Acest moment este unicul bun, ce s'a obținut pentru ca diferitele ramuri de salariați publici să se poată asocia și prin aceasta a-și apăra mai bine interesele lor profesionale și pe deasupra lor, apărarea interesului Statului, adesea încălcat de interesele partidelor politice.

Activitățile desăvârșite de aceste Asociațiuni, au avut marele merit de a fi făcut cunoscute rostul lor, dar și scopul, pe care-l urmăresc de a fi utile — cum am spus — Statului.

Intrunirile asociațiunilor profesionale izolate, au fost și nu au fost de multeori înțelese de vremelnicii conducători ai carului Statului.

Aceste, slabe, rezultate au încheșat și desăvârșit o organizație mai mare, mai puternică, organizația: **Federației generale a Asociațiilor profesionale de Salariați Publici**, a cărei activitate, a fost totdeauna adevărate succese pentru apărarea și promovarea intereselor noastre profesionale.

Comunicatele date au fost aceleași rezultate bune obținute, sau strigăte de alarmă contra intențiilor de știrbit drepturile noastre.

Este un succes adevărat.

Dar ce-ar fi fost, dacă și Federația ar fi avut sau ar avea și o tribună scrisă: o revistă sau un ziar?

De sigur, glasul scris ar fi fost mai înțeles și mai bune rezultate avute.

Ceeace nu are încă Federația salariaților publici, are organizația puternică a tuturor notarilor din țară.

Au revista „Administrația Română”, tribună, de la care, glasul autorizat al Notarilor comunali, a fost auzit, mai arareori înțeles.

Astăzi însă sunt semne, că li-se vor împlini o seamă din dezideratele lor.

Poate, succesul acestei organizațiuni de salariați publici, de cea mai covârșitoare importanță în angrenajul Statului nostru, se datorește și scrisului plin de înțelepciune, de tact și de adevărată înțelegere a problemelor funcționărești, ale tuturor celor ce-și dau seama, că nu numai doctrina este a se lua în considerare la făurirea legilor, ci și experiența și bunul simț al acestei vrednice albine, care se numește: salariatul public.

N'a fos o problemă cu caracter general și în legătură cu mersul bun al Statului, care să nu fi fost abordată în această revistă a Notarilor comunali.

Reforma administrativă ce se făurește, va fi ea adevărata haină, care să se potrivească corpului Statului Administrativ?

Să sperăm, că da, din cele ce s'au auzit zicându-se; deși nu inspiră mare încredere numărul mare al doctinarilor de catedră sau funcționarilor avansați — în instituțiunile centrale — dela impiecat la director general.

O reformă bună administrativă, va fi cea elaborată de funcționarii publici, cari au luat contact cu viața satelor, orașelor mici și mari; cari au trăit toate greutățile unor legi votate și neaplicabile sau acelor legi, cari au răspuns nevoilor sociale.

Oricât s'ar spune aceste lucruri, și s'ar repeta, nu vor fi înțelese, ci numai auzite.

Dar cum verba volant . . . . . va fi o clamare în pustiu.

Prin revistă spuse au altă rezonanță și altă înțelegere, pentru că rămân mărturisite dezideratele.

De aceea felicităm organismul viu al Asociației Notarilor Comunali din întreaga țară, pentru succesele, ce încep ale obține. Doresc revistei viață lungă pentru promovarea tuturor problemelor funcționărești în cadrul unui Stat organizat.

Virgil Ionescu Darzeu,

subdirector general — Min. de Interne.

P R E F E C T U L

de Dr. GEORGE CIUPE.

Administrația activă construiește, produce ceva pozitiv. Urmărește cu interes ideile noi, ce se lansează și înfăptuirile din administrațiile diferitelor județe și comune. Găsesc, că este util a se da publicității lucrările bune a unor capi de administrațiuni pentru a fi imitate și urmate de alții, nu trebuie însă să se facă cu zgomotul reclamei de bâlcu. Mă ocup de Prefect. Unii dintre prefecți se afirmă ca destoinici gospodari și potriviți reprezentanți ai guvernului. Citesc cu bucurie remarcarea adevăratelor lor merite, dar i-mi displace să văd reportajii, în cari să scrie cam așa: . . . . . a fost de față și ilustrul Prefect al județului, a cărui personalitate covârșitoare dominează destinele județului, și de care se leagă toate speranțele de viitor etc. . . . . continuând cu laude, cari în cunoștință de cauză te fac să bufești în răs, sau să citești cum într'o ședință Prefectul „apare”, a cărei urmare ar fi să dispară, par-că ar fi o nălucă.

Prefectul în dubla lui calitate trebuie să se bucure de autoritate desăvârșită. Funcțiunea împrumută omului din nimbul ei, dar și omul sfințește locul prin atitudinea sa.

Amici funcționari au rămas mirați de pronunțarea mea, într'un articol premergător, ca prefectul să fie recrutat și 'n viitor ca om politic mai ales, că unele proiecte de legi din trecut îl preconizau ca funcționar de carieră cu stabilitate. În situațiunea actuală oamenii politici sunt consultați, ei sunt ascultați. Cum oportunismul a condus pe mulți funcționari, mai ales dintre cei de specialitate, ingineri, medici, profesori etc., să se înscrie în cluburi politice, aceștia la departamentele lor vor contrabalansa prin legăturile lor politice orice intervenție, fie ea cât de sănătoasă și bună a prefectului funcționar. Chiar și la Ministerul de Interne propunerile prefectului ar putea ajunge numai prin censura președintelui de organizație respectiv, deci toată truda prefectului ar duce la imposibilitate de lucrare. Un prefect politic este ales dintre cei mai distinși ai clubului, care se bucură de deplin credit politic atât la guvern, cât și la organizația locală.

Acesta este motivul practic al susținerii mele.

Dar înainte de toate ne trebuie prefect bun. Pentru a fi bun prefect, nu-i suficient să stai în prefectură în misticism, să nu i-ai contact cu lumea din afară pentru a nu te uza, să afișezi pe ușa cancela-

riei, că primești numai 2 zile la săptămână între orele 11-13, dar nici să stai numai în mașină făcând pe voiajorul în județ, culminând activitatea în banchete și mese bogate cu inevitabile toasturi laudăroase, sau în întruniri sterile cu primarii și alți clienți politici laudându-ți stăpânii, ca auditorii să deie din cap din oficiu. Prefectul bun nu apare, nici nu dispăre, el este totdeauna și pretutindeni prezent în județul său personal sau prin reprezentanții săi, cu autoritatea sa.

Viața noastră publică, este bântuită de multe neajuturi, pe cari în județul său prefectul trebuie să caute să le înlăture.

Prin seriozitate și severitate va impune disciplină între funcționari, altfel este cu neputință muncă ordonată și constructivă. Funcționarii trebuie să știe, că ei sunt puși în serviciu public la datoria de a instrui, de a ajuta pe cetățeni, de a face tot posibilul, ca ei odată intrați într'un birou, să iasă mulțumiți și satisfăcuți de nevoia, ce i-a condus aici. Nu trebuie să dăinuiască credința deșartă, că funcționarul este omnipotent în serviciul său și să trateze cetățenii, ca și cum ei din bunăvoința sa ar trăi și ar putea fi păsuți în obligațiunile lor. Fie care funcționar să fie pus la locul, ce i se cuvine și pentru care este pregătit. În paranteză: Un șef de serviciu la Administrația Financiară primind o petiție, în care se cerea conf. legii compensarea unui debit și a unei părți de creanță față de Stat, iar pentru restul creanței s'au cerut bonuri de impozit, voia să respingă cererea cu tot prețul, pntu-că nu trebuia să se scrie, că se cer bonuri de impozit pentru suma, ce întrece debitul, deoarece acest lucru este natural și spus în lege. A trebuit să intervină Administratorul Fin. înțelegător, care i-a arătat, că într'o petiție să poate cere chiar și lucru imposibil, este altceva, dacă se acordă. sau nu. Funcționarii din județ dela mare la mic să știe, că sunt la dispoziția publicului, pe care trebuie să-l servească prevenitor și cu toată știința lor și că activitatea lor este supraveghiată pe lângă șefii lor ierarhici și de ochiul vigilent al Prefectului județean, care are dreptul să facă ceretări, să pornească acțiuni disciplinare în toate serviciile, să sesizeze fiecare Minister.

Scopul puterii executive și al administrației este de a menține ordinea și liniștea între cetățeni, prin măsuri ponderate. Viața cetățenească este îngrădită

prin anumite reguli, cari sunt cuprinse în legi, regulamente și ordonanțe. Aplicarea acestora să se facă de așa manieră, ca să nu constituie o provocatiune față de tendința naturală și logică a cetățenilor către libertatea deplină. Se va înlătura abuzul, excesul, dar se va opri și tembelismul cetățenesc. Prefectul, ca șef al forței publice din județ, care poate dispune în caz de necesitate și de forță armată cu tact și energie va impune loialitate la funcționari, ca și la cetățeni.

Bunăstarea economică a populațiunii, dela care depind multe alte avantagii, este în funcțiune și de mijloacele de comunicație. Pentru motive de ordin financiar starea șoselelor este neglijată pretutindeni. Este anevoios a face să înțeleagă fiecare contribuabil, că jertfa, ce o aduce pentru punerea în bună stare a drumurilor, i-se restituie în formă îndirectă acum sau mai târziu, pentru a-l îndupleca să-și repare drumurile comunale și să plătească bucuros cota cuvenită pentru întreținerea celorlalte șosele. O acțiune de lămurire va porni prefectul în conferințele adm., ce le ține, iar alocațiile prevăzute în bugete spre acest scop le va întrebuința economicos în folosul populațiunii.

Cu drept cuvânt se agită o problemă vitală pentru neam, cea sanitară, care în Banat a îmbrăcat haina primejdiei depopulării Banatului. A crea condițiuni de traiu igienice tuturor straturilor sociale, a remedia răul încuibat în chip de boale în corpurile omenești prin tratamente spitalicești trebuie să fie mijloacele acțiunii de însănătoșire, precum și a lumina pătura noastră fărănească mai ales asupra datoriei de a avea și a crește copii. De sigur, că acțiunea de lămurire cu cuvântul și de lecuire se va face de către medici, dar autoritatea adm. prin capul ei, prefectul, va contribui cu munca și sumele necesare ridicării de spitale și de acoperirea cheltuelilor inerente cu deplasările inevitabile.

D. Ministru de Agricultură la ultima conferință, avută cu prefectii, a îndrumat pe acești din urmă, să se considere Prefecți agricoli. Massa mare a tărănimii trăește din agricultură. Față de populațiunea sporită și față de pretențiunile urcate ale ei, izvorul de venit nu poate să rămână același. Teritorul este fies, nu să întinde, rămâne a se intensifica cultura lui pentru a-i mări producția, Unelte multe perfecționate și cunoștințe speciale trebuiesc în acest scop. Cu greu străbate la țărănime cooperația pe acest țărâm, de aceia comunele și județele trebuie să intervină și să procure pe cheltuiala lor acesteia mijloace. Încă un subiect de discuțiune în conferințe adm. și un teren vast de afirmare pentru prefectul conștient.

Aici, ca și dincolo de Carpați, noi Românii am crescut și am trăit din merindea, dată de școală și de biserică, păstrând nealterate limba și conștiința na-

țională. De aici încolo ne stă înainte un drum lung, însă cu mai putine și mai neînsemnate obstacole, cel al culturalizării. Intunerecul analfabetismului trebuie înlăturat. După acest prim paș să se deie cunoștințe generale și noțiuni elementare de cultură națională fiecărui cetățean, pentru a putea primi cu folos și a se bucura de roadele atât de bogate ale culturii generale. Prin școală, biserică și case naționale se poate ajunge acest scop. În biserici să se propage credința mântuitoare, în școale să se deschidă orizontul lumii noi, a științei, în case naționale să se difuzeze cunoștințele de folos pentru viața trupească și sufletească deopotrivă, să se facă educație cetățenească. Intelectualilor dela sate le revine rolul de a lămuri pe oameni, că acestea sunt instituțiunile, cari li-au mângăiat viața în trecut, acestea le vor fi și în viitor limanul de izbăvire, drept aceia sunt datori să aducă jertfe pentru înălțări de biserici, ridicări de școale și clădiri de case naționale. Acțiunea propagandistă să izbește de nepricepere, de renitență și de reacredintă. Ea trebuie deci stimulată, încurajată și ajutată. Iată încă un teren prielnic, în care acționând prefectul va binemerita.

Acestea sunt numai câteva indicațiuni de ramurile vieții publice, în care trebuie să se facă, să se muncească, ca județele să dea înainte.

În aceste cadre se deschid atâtea posibilități pentru mintea inventivă a unui bun gospodar și atâtea prilejuri de înfăptuiri, cari sunt pendente de personalitatea celui, care stă în capul județului. Aici trebuie să fie prezent prefectul pentru a avea autoritate și a munci cu folos.

Am anticipat, că î-mi place să văd administrația activă în funcțiune. De un an și mai bine urmăresc cu atențiune desfășurarea vieții în județul Timiș-Torontal. Cu multă plăcere constat, că prefectul acestui județ Dr. D. N i s t o r, a fost și stă în permanență pe puntea de comandă. Administrația unui județ în Stat este un vas plutitor în largul mării. Vasul merge bine spre țintă, dacă este condus de un comandant, care nu pierde din vedere nimic din ceiace este pentru înaintarea lui, nici direcția, nici eventuale piedeci, nici mașinării și nici personalul vasului. Ori ce scăpare din vedere poate aduce primejdii. Un astfel de comandant este prefectul N i s t o r, pe care l-am văzut în acțiuni culturale la Fibiș și Belinț, ajutând biserici și școale, sprijinind pe funcționarii, dela cari cere muncă încordată, contribuind la zidiri de spitale, inaugurând poduri reclamate de populația unor ținuturi întregi de zeci de ani, ridicând case de asil pentru nevoiași, l-am văzut stăruind patriotic la împrumutul intern și interesându-se de însămânșarea ogorului bănașcan.

Așa trebuie să fie Prefectul.

Proiectul de reformă administrativă.

Nu vom supune aici proiectul Guvernului unei critici politice și nici unei examinări din punct de vedere a sincerității legislative, pe noi ne interesează acest proiect de reformă administrativă numai din punct de vedere al ideilor și principiilor lui reformatoare, pe temeiul cărora se va construi noua lege astfel, ca să poată garanta o dezvoltare normală a vieții administrative prin o bună și expeditivă aplicare de lungă durată.

În textul cuprinzând „Principii și note pentru proiectul de reformă administrativă”, publicat nu de mult în ziare, se vorbește de „o reformare” și „reorganizare” administrativă și ținând seamă de aceste cerințe, se enumeră zece idei generale, care servesc de bază acestui proiect și anume:

1. Simplificarea aparatului administrativ;
2. Economii;
3. Armonizarea intereselor locale cu interesele Statului, în așa fel însă, ca interesele superioare ale Statului să fie garantate în mod absolut;
4. Crearea unei vieți locale de sine stătătoare și active în scopurile ei gospodărești;
5. Crearea unei reale descentralizări, prin care soluționarea chestiunilor cu caracter local, să se facă la fața locului;
6. Descongestionarea departamentelor centrale;
7. Asigurarea executării măsurilor luate de puterea centrală, în mod exact și rapid;
8. Asigurarea stabilității și continuității în activitatea și compoziția organelor administrative;
9. Selectionarea personalului administrativ pe baza studiilor și capacității;
10. Pregătirea profesională a personalului administrativ în școli speciale de perfecționare.

Examinând rând pe rând aceste idei fundamentale vedem, că unele sunt deja introduse în legile administrative anterioare, iar altele, precum: Executarea măsurilor luate de puterea centrală (ideea de autoritate), asigurarea stabilității și continuității în compoziția organelor administrative, selecționarea și pregătirea personalului, au format de mult obiectul atâtor frământări, memorii și intervențiuni din partea corpului funcționăresc, atâtor opinii gazetărești, încât nu mai sunt aceste nici inovațiuni și nici reforme, ci sunt niște necesități organice atât de logice, normale și la ordinea zilei, că ne miră întârzierea punerii lor în aplicare.

De o „reformare” și „reorganizare” poate fi vorba numai atunci, dacă noul proiect al legii administrative se va pune cu totul pe noi baze cu adevărat reformatoare și reorganizatoare. Aceste baze trebuie să fie în concordanță cu funcțiunile sociale ale Statului nostru național-întregit, — trebuie să aibă o coerență organică, așa putea zice congenitală, atavică cu tradiția și viața poporului, cu un cuvânt, trup din trupul nostru, pur și simplu, legea nouă administrativă să fie o lege național-românească!

Care sunt elementele reorganizatoare și reformatoare ale unei legi administrative naționale?

1) Pământul strămoșesc :

De acest pământ al nostru este vorba, de acest pământ se leagă trecutul și viitorul nostru, pământ autohton și istoric și nu de alt pământ, tăiat și împărțit până acuma după placul și obiceiurile străine și interesele politice ale stăpânilor trecute. Acest teritoriu al Țării noastre să fie împărțit din nou și pe românește. Să ne desbărăm odată pentru totdeauna de împărțeală pe județe, alcătuite în trecut pentru strivirea vieții noastre naționale și lăsate de stăpânirea românească pentru suprimarea și oprirea progresului vieții administrative.

Județele, în formațiunea lor actuală, atât ca teritoriu, cât și ca unități administrative, sunt împărțirile vechilor legislații a regimurilor de panduri și satrapi politici și a dușmanilor naționali, azi transformate cele mai învechite și păcătoase, rămase din arsenalul în dușmăniei politice.

O împărțire nouă a teritoriului românesc, o împărțire românească, aceasta ar constitui de fapt o reformă, o reorganizare fundamentală.

Menținând actualele unități județene și pe mai departe, nu poate fi vorba de nici o reformă și în zădar se mândrește noul proiect, enunțând reorganizare și reformare, că nu le vedem.

Nu vedeți cum influințele politice paralizează azi prin creațiunile sale artificiale orice dezvoltare continuă și activitate durabilă în cuprinsul județelor, împărțite pe moșii politice cu drept de proprietate și succesiune a partizanilor?

Interesele locale din punct de vedere al dreptului politic și public le reprezintă sub toate aspectele lor autoritățile administrative locale, parlamentarii tre-

buind să reprezinte interesele generale și superioare ale întregului ansamblu administrativ. Și atunci jos cu hotarele actuale ale județelor, care, să o spunem pe față, se mențin numai de dragul oportunității politice și al calculului aritmetic electoral și în locul lor să creiăm adevărate unități administrative cu o nouă structură organică, de comeptință largă și cu atribuțiuni amplificate de o reală autodeterminare, așezate pe noi teritorii lărgite în măsura importanței lor autoritative.

Până când hotarele județelor vor coincide cu granițe electorale, în loc ca împărțirea administrativă să fie în funcție de așezările etnice și de necesitățile administrative și economice ale populației, se vor specula și confunda aceste situații și interese cu cele politice și viața administrativă va fi tributară influențelor politice, în loc să fie învers, conform principiilor unei adevărate democrații.

Făcând o nouă împărțire românească, vor dispărea și județele „pur” etnice săcuiești de azi, care servesc de exemple clasice în sprijinul tezei revizionismului și regionalizmului unguresc, vor dispărea așa-numitele „teritorii naționale-săsești” din Ardeal și cele ucrainene din nordul Bucovinei, care sunt considerate de triburile minoritate a acestor ținuturi ca un fel de pământ privilegiat al lor, de unguri ca un pământ al făgăduinței milenare. Vor dispărea, că trebuie să dispară odată pentru totdeauna, aceste cangrene de pe trupul sănătos al pământului nostru.

Ardealul, Maramureșul, Basarabia, etc. să ne fie numai un simbol al trecutului nostru glorios, păstrat în sufletele noastre ca un talisman scump moștenit dela părinții noștri, un talisman de întărire și mândrie națională — dar politicește, economicește, geograficește și mai ales regionalicește să dispară specificările aceste provinciale de pe suprafața hartei Țării românești pe vecii vecilor astfel, ca și sub raport internațional să se știe numai de o **Românie**, în care nu mai există nici Ardeal, nici Banat și nici o Basarabie, ci un Stat național locuit de români și nu de ardeleni, moldoveni, basarabeni etc.

Noua lege să aibă la baza ei un nou sistem de politică națională internă, un regim categoric de nivelare a exuberanțelor regionaliste și etnice pe corpul solului băștinaș și concomitent, în mod logic, și politica noastră externă va inaugura mișcări și orientări mai libere, mai independente în privința protecționismului și a alianțelor internaționale create ad hoc, pentru faptul, că mai există și se mai agită probleme încurajate indirect de chiar politica noastră internă prin păstrarea acestui călcâi alui Achile în interiorul statului nostru național-unitar.

Astfel numai, o nouă împărțire națională, — și nu aceea istorică de azi — va însemna în noua lege

administrativă o adevărată reformare și reorganizare, care va putea garanța o dezvoltare naturală, adevărată și normală a vieții administrative.

2) Populație.

Populația formând viața pe pământul românesc, fiind așa dară izvorul tuturor formațiunilor și funcțiunilor sociale, economice și politice, trebuie să ne servească de bază mai ales atunci, când este vorba de alcătuirea unui nou sistem administrativ.

Caracterul vechilor legi administrative, precum și principiile noului proiect administrativ sunt rezultatele doctrinelor și ideilor democratice, trâmbițate cu multă fală de autorii acestor legiferări. Este cel mai clasic paradox, de a împune o lege democratică, fie ea cât de modernă, unei societăți, care este orice, numai democratică nu-i. Deaceia în mod logic, și rezultatul practic al aplicării acestor legi, n'a putut fi omogen cu ansamblul nostru administrativ, ci eterogen.

Nu mult putem îmbăta de cap cu idei democratice și ultrademocratice un popor străin cu totul în firea, simțul și concepția lui de aceste forme sociale — și precum e sfântul, așa-i și tămâia, anume și conducătorii firești ai acestui popor, sunt departe de a fi de felul lor democrați — ei copiază și speculează democrația numai în interesul conjuncturii politice, vrând — în cele mai multe cazuri fiind de bună credință — să nu fie mai pe jos, decât magistrii lor mari și adevărați din Apus.

În origine și în fond, atât poporul, cât și toți șefii și subșefii tuturor partidelor din țară, sunt ceva specific, ceva sui generis, ce se cuprinde într'un unic cuvânt scurt: „români”. — Acest cuvânt sintetizează întreagă noastră viață de stat în toate aspirațiunile și manifestațiunile noastre sociale și politice.

Este o notă specifică a poporului nostru, care nu o are alt popor din lume, de a fi numai „român” și nu socialist, democrat, etc., de aceea ar trebui să se facă o politică curat românească, după chipurile vie și asemănarea noastră adevărată și nu după imaginația fotografică de amor propriu a cutărui om politic.

Acest timbru unic, acest caracter de nobletă și originalitate trebuie să ni-l păstrăm nu numai în traiul nostru de acasă a vieții de toate zilele, care l-am păstrat românește dealungul veacurilor prin noi înșine întreg și eroic, ci și pe terenul public al manifestațiilor și alcătuirilor noastre naționale.

Să ne încercăm, să îmbrăcăm corpul poporului nostru într'o haină domnească modernă, croită și confecționată după un model din cutare atelier străin de dăminele și Țara noastră, ca să nu ne pomenim cu o figură detestabilă și caraghioasă, să-l împodolim

cu portul național al nostru, căci numai așa îi șade bine și se simte și rămâne ceea ce cu adevărat este — român.

Am tot cârpit, adăugând tiviturile legilor noastre anterioare, neputându-le totuși și nici decum potrivi corpului nostru, fiind măsurate pe alte corpuri și acum iară ne găsim în preajma de a îmbrăca o haină nouă, importată și ea din țări străine, care, veți vedea, ne va lăsa și de azi dată ori coatele în afară, ori ne va fi strâmtă, de ne va gătui, ori prea largă, de ne om împiedeca.

Nu mai vorbesc de dezastrul moral și material, la care ne-au adus încercările noastre de a ne transforma peste noapte din români ce am fost, în democrați. Orice schimbare artificială, neorganică și orice automutilare produce ravagii mari pe corpul care geme de atâta vreme siluit și căsnit de experimentările, care ni-le impunem de dragul siluetei mondene.

În mijlocul atâtor revoluții, dictaturi, frământări și perturbațiuni din străinătate, atâtor complexuri de crime și atentate politice, devenite probleme de Stat, în mijlocul cazanului Satanei, noi am rămas singurul popor liniștit și nealterat de aceste veninuri, — pentru ce? — Pentru că mulțumită lui Dumnezeu, în simțurile și mădulările noastre nu poate străbate otrava din scripturile prorocilor făgăduințelor.

Pornind de la aceste considerațiuni generale, să le examinăm, în aspectele lor privind viața noastră administrativă:

a) Țăranul nostru este — asta-i firea lui moștenită — feudal-aristocrat, stăpân superb și înrădăcinat pe glia lui, domn în casă cu rânduială patriarhală, de autocrație absolută a capului de familie. În manifestările sociale, la ospete și hore, familia sa nu stă alături de așa numiții „golani”, nu stă la masă și de vorbă numai cu acei „de seama” sa, cu acei „din neam”. De aceea s'a minunat această pătură a țărânilor noastre, când deodată se pomenește cu toți „nu știu și nime” și „veniturile” la aceeași urnă, pe aceleași scaune și la aceeași masă, unde au loc numai capii satului.

Accastă clasă țărănească nu va cuprinde de fapt nimic și de dragul nici unui postulat democratic pe acești „de rând” în sânul societății și a vieții lor publice. O vedem și știm cu toții și atunci cum rămânem cu principiul universalității și al egalității sociale și politice, care constituie evanghelia democrației?

Prin urmare, unitățile administrative românești trebuie alcătuite în spiritul acestei structuri specifice a sufletului românesc; să nu aibă drept acci, care n'au parte de loc sau numai relativ, la gospodăria patrimoniului obștesc și la diriguirea treburilor publi-

ce. Acești din urmă își vor acomoda nizuințele lor intereselor predominante a clasei producătoare, care trebuie pusă deasupra aspirațiunilor celor sterpi și improductivi și nu învers, cum se întâmplă alocuri, terorizând acești din urmă prin demagogii clasei producătoare, de a-și potrivi așezământul economic și administrativ cu poftele lor colective, prin ce slăbește clasa susținătoare a Statului și implicit și Statul.

b) Țăranului nostru îi lipsește — așa-i este firea — simțul colectivității, simțul practic al înfăptuirilor cu concursul obștesc. El trece pe un drum comunal ani de-arândul, fără de a da la o parte bolovanii din cale, de care se abat roatele carului și se rod copitele vitelor și mai bine se 'nglodește până în osii, decât să curățească noroiul din drum. El dela sine, n'ar face așa ceva, Doamne ferește! Drumul coraunal nu face parte din inventarul lui propriu, este drum ca toate drumurile folosite de toată lumea, și -- să-l repare, cui îi trebuie.

Față de alte treburi și necesități publice se poartă tot la fel de indiferent și nu-l scot din sărite numai interesele cele mai apropiate ale sale, dar și aceste atunci, când nu mai are în cotro. Este o notă de scepticism atavic, moștenit de vremuri în urma suferințelor și subjugărilor seculare — are o oroare de orice vâlmășie și robotie publică. Astfel își poate păstra calmul și indiferențismul față de orice tentațiuni promițătoare, față de orice întâmplări și născociri, fie ele cât de politice și senzaționale.

Administrația locală deci va trebui susținută, diriguată și îndrumată de autoritățile administrative centrale și nu lăsată în mod prea autonom în arbitriul unităților locale.

Autoritatea organelor centrale să fie fortificată în interesul chiar al administrațiunilor locale, având nu numai atribuții jurisdicționale, tutelare și de control, ci să fie învestite cu prerogative de dominație nu numai ierarhică și disciplinară, dar și de puterea dispozitivă de sancțiuni și de răspundabilitate.

Această supremație a autorităților administrative centrale, natural să nu fie egală cu o dictatură administrativă impusă unităților locale, ci să fie un fel de statificare a administrației, animată de înaltele interese naționale în spiritul dreptății desăvârșite și al idealului românesc.

Românului îi place să fie condus în mod corect și cu dreptate, îi place ordinea și disciplina aspră și se bucură când vede, că o poruncă și o dispoziție a unei autorități este împlinită și adversarul este pedepsit cu bună dreptate — de vreme ce lui nu-i convine — și îi este prea comod să se conducă și disciplineze pe sine însuși și cu atât mai puțin se lasă condus și muștrat de semenii săi, sau de „oameni mai mici” ca el, instalați la cârma satului și investiți cu atribuții,

care rămân litera moartă, neștiindu-le și neputându-le exercita. Nu-i place desordinea și aspectul destrămat al organelor locale și se minunează, că nu-i modru și lege de a le disciplina și ținea de scurt. La văzul acesteia debandand demagogice, neputinței și ignoranței, el își pierde orice respect și încredere față de autorități și legi și-i amărât până în suflet, că nu se face odată rânduială în administrațiile locale.

Aceste să fie strânse într'un mănunchi, formând laolaltă un Pretoriat sau Căpitănie (mai mare ca plășile de azi și mai mică ca județele actuale) cu atribuții precise și utile unei administrațiuni reale și serioase și cât mai apropiată de cei interesați. Populația să-și găsească în micul raion al ei toate necesitățile administrative fără zăbavă, fără multe forme, umblături și intervențiuni de influință politică. Atunci vom avea drumuri și poduri bune, islazuri rațional exploatare, școli bine înzestrate, dispensării, abatoare și finanțe locale bine organizate, va fi ordine și respectul legilor, ceea ce îi place țaranului român, pentru că în fruntea acestor Căpităni va sta un Căpitan aspru, dar drept, care va face militărie și exerciții de gospodărie și administrație cu organele Căpităniei sale.

Căpităniile sau Pretoriatele să fie o subdiviziune juridică a Curiilor, sau a Curților administrative, mai mari ca județele actuale, împărțite nu după regiunile ținuturilor istorice de azi, ci după hotarul național al Țării întregite. Nu vor mai figura oficial în administrația românească județe ardelenesti (Trei Scaune, Ciuc, Storojineț, etc., reminescente naționale ale foștilor stăpâni), bănățene, bucovinene, etc. ci județe sau Curți administrative românești.

Unitatea de bază administrativă va fi comuna formată în senz ideal în așa fel, că va trebui să aibă și să se susțină din veniturile sale proprii din toate punctele de vedere. Va fi administrată de un consiliu comunal ales, nu pe baza de liste politico-demagogice de sufragiu universal, ci pe bază de selecționări serioase și bine definite, de către un „sufragiu comunal” instituit pe baza capacității productive și contributive. Acest consiliu va fi prezidat de un primar ales de sufragiu comunal în prezența Pretorului, dintre trei candidați propuși de consiliu, într'o consfătuire intimă, prezidată de Pretor, în afară de orice considerațiuni personale și mai ales politice, stăpâniți numai de simțul răspunderii și al intereselor comunale. În chipul acesta unitățile administrative vor fi administrate de consilieri serioși, demni și conștii, de talia Senatorilor romani asemănători unor regi și au unei cete de gălăgioși, ca la ușa cortului.

Căpităniile, sau Pretoratele, să aibă un consiliu administrativ compus din toți șefii autorităților din Pretoriat, unde se vor concentra toate serviciile într'o coordonare și colaborare organică și unitară

sub conducerea Pretorului, reprezentant al intereselor generale ale Statului și prima instanță juridică și polițială în administrațiile Pretoriatului.

Totașa județele, sau Curțile administrative vor fi autoritatea înaltă de concentrare a întregii pulsații administrative de pe teritoriul lor, având un mic parlament reprezentativ, care să fie în măsură să dea și inițiative și chiar și corective în programul guvernului.

Itată în rezumat principiile cu adevărat reorganizatoare și reformatoare în ce privește împărțirea și unitățile administrative.

3. Slujbașii:

Funcționăria formează aparatul, care pune în mișcare legile și ca ori și care mecanism, care, ca să poată funcționa regulat, are lipsă de un regulator, așa și acest aparat viu va trebui să fie reglementat în funcțiunea sa de un regulator unic. Toate formele și modurile de funcționare a aparatului administrativ deci, vor trebui cuprinse într'un îndreptar, normativ sau regulament de serviciu unitar, un fel de pastorală administrativă, care ne lipsește și a cărei lipsă o simțim de mult văzând, câte funcțiuni și funcționari, câte ținuturi și județe, atâtea feluri de reguli, obiceiuri și — proceduri arbitrare și abuzive.

Statutul Funcționarilor publici trebuie revizuit în așa fel, ca să aibă la bază fortificarea demnității funcționărești, susținută și ridicată prin așezarea și menținerea fiecărui funcționar la locul său în raport cu capacitatea sa, prin asigurarea cinstei morale, a independenței și echității materiale, prin protejirea socială astfel, ca să avem adevărați pioneri și reprezentanți ai ideii de autoritate și dreptate — și nu o ceată de miluiți materialicește și moralicește.

Toți funcționarii, cu mic, cu mare, vor trebui să devie români din creștet până'n picioare, să știe carte românească și să simtă nu ardeleneste, bănățeneste, moldoveneste, ci numai românește.

Întreg pământul românesc este patria lor, să-l slujească cu fidelitate și cu devotament de solidaritate națională ori în care parte — fără deosebire — să se sfârșească odată cu sperietoarele ca: „Griji, că te mută la Bazargic, Basarabia, etc.”, ca și cum aceste ar fi niște colonii cu sălbatici din Africa și nu pământ românesc, care-și nutrește și ocrotește fiii săi deopotrivă de bine, numai ei să fie buni și cu dragoste față de acest pământ.

— . . . —

Astfel dacă conducătorii noștri se vor reorganiza și reforma mai întâi pe ei înșiși, devenind români și politicește, atunci ne putem aștepta la o minune, ca aceea, să se reorganizeze și reformeze și legea administrativă în una adevărat românească.

Traian Simon, Primpretor.

După 15 ani...

Revista Asociației generale a Notarilor comunali din România „Administrația Română” a intrat în al 15-lea an de existență.

În primul număr al revistei apărut cu data de 1 Octombrie 1921, în articolul prim „Pentru ce apare această revistă”, care e o expunere programatică a realizărilor urmărite prin înființarea ei, se arată că se va urmări în special:

1. Restabilirea încrederii notarilor în ei înșiși.
2. Dezvoltarea și îmbunătățirea administrației.

Pentru realizarea acestor deziderate se anunță o luptă continuă și cinstită; pentru normalizarea și îmbunătățirea vieții administrative și pentru formarea și organizarea slujbașilor administrației.

Orice colectivitate constituită are nevoie în viața ei de un organ de expunere, prin care să se arate programul de lucru întru realizarea scopurilor colectivității.

Adevărul oricât de curat și tare ar fi, dacă nu e desvăluit și strigat cu energie, adeseori e menit înfrângerii.

Corpul notarilor din timpul apariției revistei și până azi a avut de îndurat o serie nesfârșită de nedreptăți și umiliri.

Intrucât au fost realizate scopurile fixate la apariția revistei și întrucât s'a contribuit la îmbunătățirea administrației și situației notarilor, rămâne la aprecierea acelor, cari au trăit stările administrației din acea vreme.

Noi, cei mai tineri, constatăm din răsfoirea colecției revistei, că într'adevăr, cei 15 ani de viață, au însemnat 15 ani de luptă, de luptă disperată pentru îmbunătățirea administrației și a soartei notarului.

Cincisprezece ani în slujba țării, prin urmărirea îndreptării relelor din administrație, și 15 ani în slujba breslei notarilor reclamând și justificând doleanțele drepte ale corpului.

Aniversarea de acum, și soarta notarului de astăzi, nu poate servi decât de un îndemn de a continua lupta cu și mai multă energie, chiar cu alte metode, dacă cele de până acum s'au dovedit ineficace.

Necesitatea apariției revistei și necesitatea luptei, este confirmată de existența ei timp de 15 ani.

La apariția ei, viața administrativă și situația funcționarilor publici plutea în nesiguranță, funcțiunea de notar cu tradițiile ei îndrumătoare și creatoare a administrației și gospodăriei comunale, era ignorată, și notarul considerat, ca un secretar particular al primarului.

Apariția ei a însemnat sunetul de alarmă, pentru strângerea rândurilor celor oropsiți și ignorați.

Prin glasul ei, care era ecoul strigătului desnădăjduit al unui corp de funcționari, cari ajunseseră muritori de foame, s'a ajuns acolo, că abia astăzi oficialitatea recunoaște rolul și importanța notarului pentru întronarea unei administrații vii, care să asigure, în acelaș timp, progresul gospodăriilor locale și paza ordinii de Stat și intereselor naționale.

Superficialitatea specifică întrebuintată la rezolvarea problemelor capitale pentru existența Statului, începe să dispară.

Conducătorii de până azi ai revistei merită recunoștința noastră, atât pentru rezultatele pe cale de realizare, cât mai ales pentru încrederea, cu care au dus lupta, adeseori expunându-și interesele personale și făcând adeseori jertfe materiale, pentru a asigura apariția regulată a revistei, semn al vitalității organizației noastre.

Rolul revistei, chiar dacă dezideratele organizației noastre vor fi satisfăcute sută la sută, nu încează, ba putem spune că va trebui să ducă atunci o luptă mai intensivă, având ca obiective:

1. Cultura profesională a notarului.
2. Menținerea solidarității membrilor.
3. Indrumătoare practică în viața administrativă a comunelor, și
4. Indrumătoare în activitatea notarului pe terenul ridicării culturale, morale și materiale a satelor.

În toate aceste obiective trebuie să predominie, ideea națională, unitatea și consolidarea țării noastre.

Printr'o asemenea activitate, dusă cu aceeaș tenacitate, se va ridica atât revista cât și corpul notarial la loc de cinste în fața conștiinței opiniei publice românești.

Ionel V. Vlad.

Inregistrarea dreptului de proprietate în baza posesiunii faptice.

Intocmirea definitivă a cărților funduare a fost reglementată prin art. de Lege XXIX, din anul 1886. Scopul principal, care s'a urmărit prin dispozițiunile acestei legi, a fost de-a se înregistra, ca proprietar al imobilului dintr'o foaie, acea persoană, care stăpânește și folosește imobilul și de drept și de fapt. Alt scop principal, care s'a urmărit prin această lege, a fost, ca întinderile cadastrale, — cari sunt cele reale, — să se treacă și în cartea funduară în mod exact, deasemenea numărul de ordine al cărților funduare să corespundă cu numărul de ordine al cadastralor. Aceste măsuri s'au executat numai în parte, cele mai multe comuni însă își au cărțile funduare vechi, cu diferențe mari față de situația cadastrală. Nu mai trebuie să vorbesc despre avantajile ce le prezintă cărțile funduare prelucrate după principiile de mai sus, pentru că ne dăm seama imediat de marele favor care-l prezintă aceste cărți funduare cadastrale. Acolo unde au rămas cărțile funduare vechi, constatăm că întinderile trecute în foia A. nici într'un caz nu corespund cu situația reală, și mai puțin cu întinderile trecute în cadastru.

De unde până la anul 1866, procedura pentru întabularea dreptului lor de proprietate pe baza posesiunii faptice era mai greoaie, de aici înainte se ușurează cu mult înlăturându-se unele formalități complicate și cerându-se numai procurarea unui certificat al autorității comunale, că imobilul din chestiune l-a posedat de fapt un timp oarecare, pe lângă actul original al achiziționării imobilului.

Intabularea dreptului de proprietate a posesorului de fapt se va ordona în cazurile:

a) Când posesorul de fapt al imobilului, dovedește cu un act de achiziționare, — chiar dacă acel act nu întrunește condițiunile recerute pentru a se opera întabularea dreptului de proprietate, — dar pe lângă acest act mai produce certificatul autorității comunale, și face dovada cu 2 oameni de încredere, designați de comisie, că imobilul din chestiune l-a folosit neconturbat timp de doi ani.

b) Dacă proprietarul de drept al imobilului prin declarația verbală, ce o face înaintea comisiei, recunoaște dobândirea dreptului de proprietate al persoanei juridice care-l reclamă.

Prin proprietar de drept se înțelege persoana juridică, care figurează în foia B. a cărții funduare,

chiar dacă în fapt nu stăpânește și nu folosește imobilul asupra căruia are intabulat acest drept.

Sunt în foarte multe comuni porțiuni de terenuri, asupra cărora la timpul său, din eroare, sau alte cauze, nu s'au întocmit foile cărților funduare, — chiar dacă schița terenului este întocmită, fie cu parcelarea existentă la acea dată, fie numai o schiță sumară. Inregistrarea în cartea funduară a imobilelor, cari cu ocaziunea întocmirii foilor de carte funduară nu au fost trecute în aceste foi, precum și a imobilelor formate ulterior, sau a acelor, cari au devenit comerciale în decursul timpului, se va face prin întregirea cărții funduare, conform procedurii stabilite prin ordonanțele Min. de Just. cu No. 33933/1892, și altele ulterioare date în această materie.

Instanța de carte funduară, care a luat cunoștință, — pe orice cale, despre existența vreunei parcele de imobil netrecute în cartea funduară, este datoră a începe procedura din oficiu. Procedura privitoare la imobile, începe în urma sesizării autorității însărcinate cu evidența cadastrului fonciar, sau în urma cererii părții interesate. Partea interesată este datoră să arate în cererea, ce o înaintează instanței de carte funduară, dacă parcela a rămas netrecută în foaie, titlul pe care și bazează pretențiunea de proprietate, apoi să facă descrierea amănunțită a parcelei, indicând întinderea, poziția, precum și vecinii, astfel ca identificarea parcelei să se poată face cu ușurință. În cece privește efectuarea întregirilor de carte funduară, se vor procura în prealabil datele cadastrale, dacă imobilul în chestiune este trecut în cadastru, iar în caz contrar, se vor efectua măsurările cadastrale, întocmindu-se schița, care se va anexa la cerere. Instanța, în posesiunea cererii complectate cu actele enumerate după caz, va delega la fața locului o comisiune, care se va compune din un judecător și directorul cărții funduare, sau ajutorul său. Concomitent cu formarea comisiei se va fixa termenul de deplasare la fața locului, emițându-se o publicațiune, în care se arată motivul deplasării. Prin această publicațiune se invită a se prezenta la data și în locul fixat toți aceia, cari au de formulat vre'o pretenziune asupra imobilului, ce urmează a fi înscris din nou în cartea funduară, deasemenea pe posesorul sau posesorii de fapt ai imobilului, aducând cu ei dovezile, pe cari se sprijinesc la formularea pretenziunii. În ca-

zul, că petiționarul nu se prezintă înaintea acestei comisiuni, comisiunea va lua dispoziții pentru întregirea cărții funduare, în baza stării de fapt stabilită din oficiu și pe baza datelor pe cari comisiunea le va culege la fața locului. Publicațiunile se vor afișa la instanța emițătoare, precum și la primărie pe teritoriul căreia se află imobilul, înmanuându-se sub luare de dovadă interesatilor.

Intabularea dreptului de proprietate se poate face și fără deplasarea comisiunii la fața locului, dar în acest caz se vor cita: petiționarul împreună cu martorii, la instanța cărții funduare, unde se va ține desbaterea. Poate obveni cazul, că achizitorul unui imobil perde actul original, pe baza căruia se putea face intabularea fără alte formalități, iar proprietarul de drept refuză eliberarea altui act valabil pentru transcrierea, recunoscând însă verbal trecerea imobilului în proprietatea de fapt a altuia. În cazul acesta, la petițiune se va anexa un certificat comunal, în care se va arăta că respectivul stăpânește acel imobil, neconturbat, indicându-se și timpul de când. Certificatul va fi semnat și de doi martori. În urma desba-

terei la reședința instanței se va ordona transcrierea dreptului de proprietate.

Poate obveni cazul, că proprietarul de drept, a decedat înainte de a putea da act valabil pentru transcrierea dreptului de proprietate a noului proprietar, acest act nu este valabil pentru transcrierea dreptului de proprietate. În acest caz este necesar a se cere transcrierea dreptului de proprietate, pe baza posesiunii faptice, însă procedura nu se îndeplinește fără deplasarea comisiunii la fața locului.

Legile și ordonanțele în vigoare numai în două cazuri nu admit transcrierea dreptului de proprietate pe baza posesiunii faptice și anume:

1. Când unul dintre soți ar cere recunoașterea proprietății de drept față de celălalt soț și
2. când proprietarul de drept este minor.

În ceace privește schimbările, cari ar avea de obiect imobilele publice, întrucât procedura și dreptul după care se reglementează sunt altele, decât cele comune, vom vorbi cu altă ocaziune.

T. MESAROȘIU, notar

Despre notari...

Am ales acest titlu, fără a indica mai deaproape subiectul articolului meu despre notar. Aceasta pentru că doresc să prezint importanța acestui factor administrativ rural, pe care trebuie să-l vedem cu toți ca un factor important în legătură cu totalitatea problemelor vieții publice dela comune.

Se accentuează tot mereu, că adevăratul conducător, îndrumător și suflet al administrației comunale este notarul.

Cu toate acestea, până acum s'au făcut experiențe în organizarea administrației comunale și toate aceste experiențe au luat câte o parte din autoritatea acestui factor îndrumător al vieții publice dela sate.

Suntem însă convinși, că odată trebuie să vină timpul când se va înțelege că experiențele de până acum dând greș, nu rămâne alte decât să se restituie notarului toate atribuțiunile ce i-a fost luate, redându-i se astfel autoritatea pe care a avut-o în administrația comunală.

Legea din 1929, i-a luat notarului o calitate foarte importantă și a trecut-o asupra primarului și anume aceea de ofițer al stării civile. Aceasta dispoziție cu drept cuvânt a fost și este viu criticată, totuși ea se menține în vigoare de 5 ani de zile. Măsură aceasta a avut rezultatul ca actele de stare civilă — îndeosebi actul de celebrarea căsătoriei — să piardă foarte mult din importanța de fapt și de drept

ce au aceste acte, cari au caracter public și nici de cum caracter local, deci organul chemat a-le îndeplini este agentul autorității de Stat și nu reprezentantul autorității locale.

Data fiind importanța actelor de stare civilă, — atmosfera în care ele se duc la îndeplinire, trebuie să fie de natură să impresioneze. Am văzut în trecut, cum au înțeles notarii să atribue actului de celebrarea căsătoriei solemnitatea cuvenită. Acest act este unul din cele mai importante acte din viața cetățeanului.

Notarul poate reprezenta cu demnitate Statul și îndeplini în mod demn atribuțiunile ce i se dau, pe când primarul în majoritatea comunelor noastre, nu posedă nici cultura și nici aptitudinea necesară de a înțelege și de a îndeplini de sinestătător atribuțiuni cum sunt actele de ofițer al stării civile. Nici nu mai vorbesc de acei primari minoritari, cari nu cunosc în mod suficient limba oficială a Statului.

Nu știu în ce măsură vor fi luate în considerare memoriile înaintate de Asociația Generală a Notarilor, — însă cred, că dorința și năzuința tuturor factorilor chemați trebuie să fie aceea, de a asigura bunul mers al administrației, de a menține prestigiul autorității de Stat și deci de a da fiecărui reprezentant al acestei autorități, atribuțiunile pe care le va putea îndeplini în mod demn.

Referent jud. I. Spătariu.

Dare de seamă

pentru adunarea filialei jud. Iași.

În ziua de 10 Februarie a. c. cu aprobarea D-lui Prefect, a avut loc în sala festivă a Consiliului Județean din Palatul Administrativ, adunarea Asociației Notarilor și Secretarilor de plăși; — au participat și D-nii Ioan Pătru, Secretar General al Consiliului Județean, Dl. Grigoriu, Șeful Serviciului Administrativ Județean și Dl. Aurel Gaspar, Primprețor al plășei Bahlui.

Dl. Mihail Grigoriu, notar și președintele al Asociației Notariale din județ, deschizând ședința la orele 10 a. m., salută pe Dl. I. Pătru, Secretar G-l în calitate de reprezentant al D-lui Prefect, asigurându-l de întreg devotamentul Corpului Notarial din județ și-l roagă să fie interpretul sentimentelor de recunoștință și mulțumiri al notarilor din județ, față de Prefect, Dl. Tîrel Zipa, pentru tot interesul ce-l poartă și tot sprijinul dat întru ridicarea demnității morale a acestei corporații notariale.

Înainte de a se intra în ordinea de zi, Dl. Președinte evocă cu acest prilej memoria iluștrilor defuncti, Ioan Gh. Duca, fost prim-ministru al Țării, Regele Alexandru al Iugo-Slaviei, marii bărbați de Stat Bartou și Poincare precum și pierderea mult regretată a I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei, precum și a tuturor Domnilor Prefecți decedați, care și-au jertfit viața, muncind din greu, pe ogorul acestui neam.

Arată jertfa dată cu tribut însemnat și din foștii colegi notari din județ, morți de curând la datorie, secerăți de nemiloasa boală „**Tuberculoza Pulmonară**” — remarcând cu tristețe aducere aminte camarazii: Vladimir Bulău (Dumești), Neculai Duca (Poeni), Ioan Monu (Vlădeni) și Vasile Manoliu (Voinesti).

Roagă să se respecte cu adâncă pietate un minut de tăcere și de reculegere sufletească, ca omagii de eternă recunoștință ce le vom păstra.

Întreaga asistență în picioare respectă clipa reculegerii în memoria celor dispăruți — în sfera Divinității.

Scuză absența D-lui Alex. Comșia, Președintele Asociației Generale din Țară a Notarilor, care împreună cu colegul Petre Popovici din județul Ti-

miş-Torontal, delegatul notarilor în comisia de elaborarea noului proiect de lege administrativă, se găsesse la București — ocupându-se activ în susținerea câștigării cauzelor sfinte ale notarilor.

(Aplauze furtunoase și strigăte să trăiască susținătorii cauzei notarilor și a administrației Țării.)

Dl. Ioan Pătru, Secretarul General al Prefecturii, răspunzând Președintelui, spune că Dl. Prefect fiind reținut în casă de gripă, n'a putut asista la această adunare, dar că D-sa asigură Asociațiunea Notarilor de tot sprijinul și sollicitudinea D-lui Prefect, față de năzuințele și revendicările acestei corporații. Purtând grija, ca hotărârile ce se vor proiecta în interesul întăririi prestigiului și a forței autoritative a acestei categorii de funcționari a administrației rurale, să se ducă la bun sfârșit. — Recunoaște și D-sa, că notarilor li-se cuvine o soartă mai bună decât cea actuală, și ca dovadă că notarii sunt primii factori importanți în Administrația Statului, este faptul că începe a se aprecia acest serviciu și înaltul Guvern voește, ca prin legea administrativă ce va apare în curând, să le dea importanța, care trebuie să o aibă în Stat, însă fiecare să fie la datorie, căci numai atunci se poate spera la o soartă mai bună

(Întreaga adunare în aplauze puternice acopere ultimele cuvinte ale vorbitorului, strigând să trăiască reprezentantul înaltului Guvern, din localitate, Dl. Tîrel Zipa, prefectul județului Iași).

Intrând în ordinea de zi.

Președintele citește raportul despre activitatea dezvoltată în Asociațiunea Notarilor, arătând că nu s'a putut activa decât într'o sferă mai redusă, știut fiind, că la Iași întâmplându-se oarecari tulburări ce s'au succedat —, foștii D-ni Prefecți, au interzis aceste întruniri profesionale, atunci când interese vitale ale Țării, cereau, ca notarii să fie la datorie în administrarea comunelor ce conduceau. Filiala Notarială din localitate neavând în prealabil nici o avere proprie de administrat și nici o gestiune bănească de manipulat, n'au în speță să facă vre'o dare de seamă sau să facă un buget, ori vre'o altă descărcare.

Adunarea în unanimitate, primește raportul în aclamații și i-și exprimă și mai departe încrederea toată în Comitetul de conducere.

Domnul Președinte comunică adunării că „Uniunea Generală a Notarilor” a încetat de a mai exista sub această formă, și că a devenit „Asociațiunea Glă a Notarilor Com. din România” cu sediul în București și care a fost aprobată ca persoană morală și înregistrată la Tribunalul Ilfov, secția I. ... sub No. 3709/934, urmând a se conduce după noi statute. Reuniunea Notarilor din localitate, prin Președintele ei, a comunicat că aderă nouilor principii ale ei.

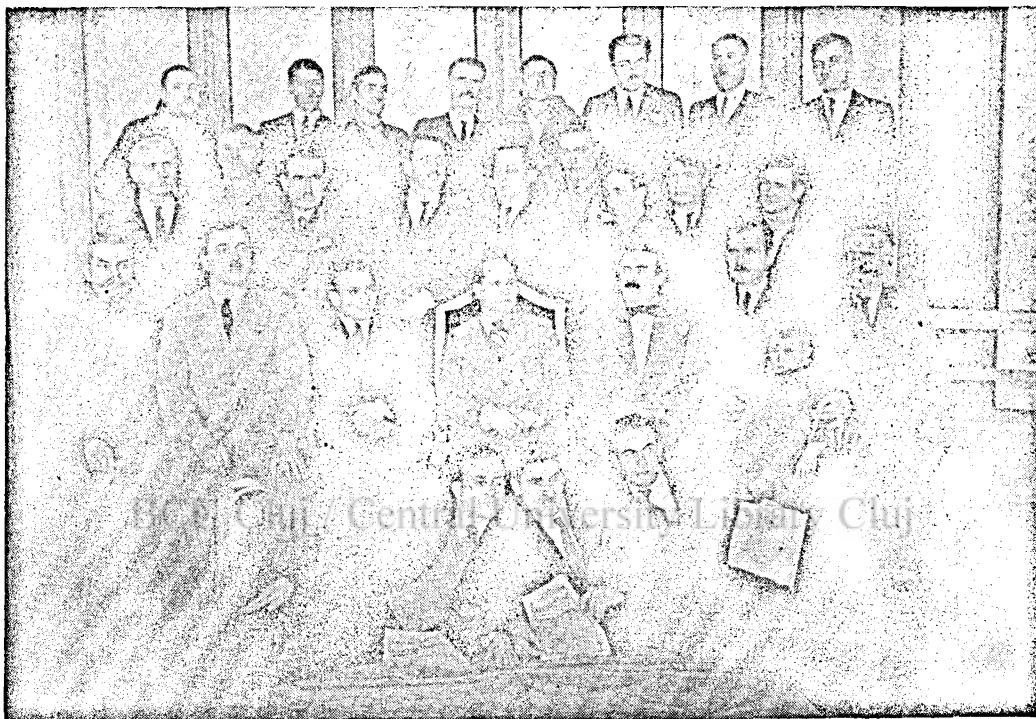
Asociația, prin organul de publicitate „Revista Administrația Română” No. 11, din 15 Noembrie

1934, pag. 6, ia act și salută cu căldură integrarea noastră în asociațiune.

Președintele propune, ca adunarea să-și însușească statutele Asociației Notarilor comunali din România, publicată în revistă la No. 8/934 transformând în acelaș timp, reuniunea în filială, a acestei asociațiuni.

A D U N A R E A

luând în considerațiune expunerea D-lui Președinte și spre a avea posibilitatea de activare legală, cu unanimitate de voturi.

Notarii participanți la adunarea filialei Iași.

D E C I D E :

Aprobă transformarea Reuniunii în Filială a Notarilor Comunali din județul Iași, hotărând afilierea ei la Asociațiunea Generală a Notarilor Comunali din România, însușindu-și în totul statutele ei, alegându-se în acelaș timp cu unanimitate de voturi, în continuare la conducere Comitetul compus din următoarele persoane: D-nii Mihai Grigoriu, Gh. Subovici, Neculai Formagiu, Ioan Lăzescu, Grigore Popescu, Nec. Silionescu, C. Potop, T. Tudoran și Gh. Mihailescu, notari din jud. Iași.

În conformitate cu art. 10 din statutele Asociației s'a desemnat președinte Dl. Mihai Grigoriu, notar, vice președinte Gh. Subovici (din partea secretarilor plăși), Grigore Popescu, casier și Nec. Formagiu, secretar. Cenzori titulari: Mih. Pleșescu, Gh. Condurache și T. Tudoran. Cenzori supleanți: Mih. Gherman, Iă Cornea și Const. Poptop.

Dl. M. Grigoriu preluând prezidenția, mulțumește încrederea acordată D-sale și Comitetului de conducere, promițând că va munci din răspuțeri pentru câștigarea drepturilor noastre, dar cere încă odată, ca fiecare notar să fie la datoria sa și uniți solidar să dea concurs conducerii centrale atât moral, cât și material — anticipând — pentru achitarea de urgență a abonamentului la revista organului notariilor: „Administrația Română”.

Dă cuvântul Notarului I. Lăzescu (Erbiceni) care tratează printr'o frumoasă documentare „Rolul și însemnătatea Notarului în raport cu însărcinările isvorâte din legea finanțelor locale în vigoare și răspunderile ce cad în sarcina Notarilor”.

Domnia-sa arată imposibilitatea aplicării ei practic de notar ca contabil gestionar, datorită abaterilor ce se săvârșesc de casierii comunali în unire cu parte din primari, care patronază aceste abateri

de la prescripțiunile legii.

Mai arată imposibilitatea îndeplinirii actelor procedurale emenate de la Justiție, prin aceea, că martorii asistenți refuză categoric să semneze procesele verbale constatatoare refuzului sau afișării actului la domiciliul citatului, nevoind să aibă reproșuri sau dușmănie de la consătenii lor, dând posibilitate acestora să se plângă, apoi de vicii procedurale și să anuleze judecata.

În ce situație dificilă se găsește atunci notarul și care ar fi posibilitatea de constrângere asupra acestor martori?

Domnul T. Tudoran luând cuvântul, tratează despre dreptul Administrativ și îngrădirea funcțiunii notariale în acest drept, ca indispensabilă sub toate formele în administrația rurală. Notarul fiind ultima și cea mai trainică verigă ce formează lanțul erarhiei tagmei funcționărești, — mare-i este menirea, dar mai grea răspunderea izvorâtă din complexul atribuțiunilor sale date prin diferite legi și regulamente, trebuind a fi executorul imparțial al lor, garantând prin mentalitatea sa, ordinea și liniștea publică.

Conchide, că notarul corespunde într-o foarte largă măsură elementelor competente funcțiunii administrative pretinse de acest drept și cere înființarea școlilor de Notari în Regat, unde toți colegii ne-titrați aflați în funcțiune să urmeze cursurile lor. În caz contrar, să se înființeze de urgență cel puțin cursuri de specializare care să le urmeze notarii, iar cei reușiți să fie asimilați și salarizați la fel cu titrații aflați în prezent în funcțiuni, întrucât se face o gravă nedreptate, ca colegii notari cu 10-25 ani serviți la Stat, să fie socotiți și acum ca simpli copii plătiți mai prost ca impegatii stagiași și camerierii Ministerului de resort.

Președintele mulțumește vorbitorului și dă cuvântul D-lui notar I. Cornea (Gropnița), care tratează despre „Salarizarea Notarilor”.

Numitul arată că din cauza salariului infim, notarii nu-și pot asimila cunoștințe vaste, lipsindu-le mijloace pentru procurare de cărți, legi etc. Cere, ca notarii să aibă un salariu omenesc pentru că cu 1.600 lei lunar ce primește un notar familiar, este în imposibilitate a face cel puțin alimentarea familiei — și deci nici o posibilitate de a putea procura îmbrăcăminte, chirie, aprovizionări de lemne, spălat, cumpărări de cărți și abonamente la ziare pentru cultivarea sa, plus procurări de lucruri necesare casnice, etc.

Face o mică digresiune, cu un caz întâmplat chiar personal cu D-sa și peripețiile prin care a trecut, pentru a dovedi nevinovăția sa într-o înculpă-

de fals în acte — când reclamantul se prevela — negând semnătura dată în prezența sa, pe o dovadă.

Instrucția faptului făcându-se de Tribunalul Dorohoi, a fost purtat 2 ani de zile pe drumuri, până a putut face dovada complectei sale nevinovății, fără ca autoritatea de care depinde să-i vină în ajutor, din contra, persecutat și de ea.

Iată la ce expune serviciul pe un notar și câți bani n'a cheltuit pe drumuri — fără vină.

Se întreabă ce s'ar fi făcut, dacă nu l'ar fi ajutat rudele, cu sume de bani spre a-i fi dat posibilitatea să facă dovezile în cauză?

Era, sau nu, azi, un condamnat?

Cere o salarizare demnă prestigiului unui notar spre respectul administrației însăși și a Ministerelor în sfera cărora activează ca organ principal executiv — în cuprinsul unui Cere Notarial.

Dl. notar Gr. Popescu (Lungani) cere cuvântul, și arată că ar fi necesar ca colegii, să țină seamă a lucra de comun acord cu funcționarii electivi din comunele rurale, spre binele administrației.

Dl. Secretar General I. Pătru, se asociază părerii D-lui Popescu și cere ca adunarea să dispună a se înlocui 2 moțiuni, una tratând chestiunea locală administrativă, ce va fi rezolvată de Dl. Prefect — și a doua de interes general pentru a se trimitte Asociației Generale, tratând chestiunea profesională.

Adunarea aprobă aceste osebite păreri.

Președintele acordă cuvântul D-lui priapretor Aurel Gaspar (Podul Hoacci), care arată, că întrunirea membrilor asociației este bine venită și feliicită Corpul Notarilor, că are o organizație atât de puternică și disciplinată. Vorbește de congresul ținut de curând la București de pretori și notari, unde ambele asociații și-au expus aceleași principii, cerând aceleași drepturi. Inamovibilitate în funcțiune, o salarizare echitabilă și demnă, scoaterea politicii din Administrație prin prefect de carieră, încadrarea și recunoașterea drepturilor câștigate de funcționari, dându-se notarului atribuțiuni de prim ordin în administrația și gospodăria comunală etc. Urează succes și izbândă organizației noastre profesionale spre progresul administrației rurale.

Dl. Secretar General în numele D-lui Prefect acordă a se da din partea județului suma de 1000 lei.

Adunarea cu unanimitate de voturi proclamă pe Dl. Tîrel Zipa, Prefectul Județului, ca președinte de onoare al Asociației Notariale și pe Dl. Secretar General I. Pătru, ca vice președinte onorific, ca drept recunoștință, pentru deosebitul interes ce poartă Asociațiunii Corpului Notarilor din județ.

Președintele face rezumatul desbaterilor, unde printr'un cuvânt frumos și documentat expune situațiunea încadrării notarilor, face apel la solidari-

tate, arată nedreptatea făcută notarilor din punct de vedere al salarizării prin aplicarea diferitelor curbe, reducându-l sub minimul de existență firească.

Această situație, dăunează mult administrației, făcând pe notar să se preteze a comite diferite lucruri josnice și abuzuri, scăzând prestigiul întregului Corp Notarial.

2. Cere ca posturile de notari ce se ivesc în județ, să fie ocupate prin concurs, dintre concurenții cei mai buni, și cu greutatea familiare mai mari.

2. Notarul, plămânul Administrației comunale, să fie scos pentru totdeauna din frământările politice ale cetățenilor, căci e o crimă națională și un continuu regres în viața Statului Român, păgubitoare Administrației Țării.

4. Preconizează aceleași doleanțe formulate de Asociația Generală și publicate în revista „Administrația Română” No. 11/934, pag. 11.

5. Cere selecționarea valorilor în administrație și încurajarea elementelor bune. Notarii aflați în funcțiune să facă școala specială de pregătire profesională, asemenea celor titrați, dându-i-se aceeași salarizare corespunzătoare.

6. Citește expunerile D-lui Profesor Universitar Paul Negulescu, fost Ministru — publicate în revista „Administrația Română” No. 12/934 cu privire la notari, spunând între altele, că „Notarii trebuie să fie instruiți, ei trebuie să aibă învățătura superioară, neapărat însă că, **trebuie cu sfințenie respectate, drepturile câștigate**”.

7. Arată că Asociația va delătura pe acei colegi, care în lipsa bunului simț și spirit de colegialitate, vor unelti cu vrăjmășie unii contra altora spre a le ocupa posturile, pe căi lăturalnice și încorecte.

8. Înțelege să nu fie protejați și apărați cei ce nu-și fac datoria — din contra, cere a li se aplica sancțiuni unde există vină bine dovedită, din rea voință, îndolență, etc.

9. Să se dea posibilitate notarilor ca prin excursii organizate, cel puțin pe județe să cunoască în diferite regiuni ale Țării, felul cum se face administrația noastră, cu care ocaziune să ne putem cunoaște toate plaiurile frumoase, ale acestui pitoresc așezământ românesc.

10. Nouă, nu ni s'a dat posibilitatea a cunoaște bine, nici județul în care activăm.

11. Cere înființarea de cercuri culturale, cu ședințe lunare în fiecare comună, cu care ocaziune, să se discute chestiuni de ordin profesional, înlesnind populației să cunoască drepturile și obligațiunile din legi și regulamente în uz, organizându-se de membri baluri și serbări cu caracter cultural național — pentru cultivarea maselor populare, asemenea celor organizate de membrii Corpului Didactic Primar.

Roagă colegii să achite cotizațiunile și abonamentele la revistă și Asociație.

Ordinea de zi fiind epuizată, președintele proprie și adunarea aprobă a se trimite telegrame de omagiu.

Majestății Sale Regelui Carol II-lea.

Domnului Ministru de Interne Inculeț.

Domnului Ministru Iuca, București.

Domnului Alex. Comșia, Președintele Asociațiunea Generale a Notarilor, Sălaj.

Președintele mulțumește oaspeților și colegilor pentru paciența și concursul dat; declară adunarea închisă, după care adunarea se fotografiază, luând masa comună într'un cerc intim colegial.

MIH. GRIGORIU m. p., președinte.

N. FORMAGIU m. p., secretar.

Pentru umilii funcționari ai comunelor!

Invață să fi umil! Deși n'ai niciun viitor în cariera, dar MUNCA ceea ce ți-s'a încredințat și pe care o săvârșești zi de zi, sancționează MUNCA ta!

MUNCA, — ca un mitologic zeu — e predominant de toate, mizeriile vieții tale au numai un rol secundar.

Nu crede tu, că MUNCA ta se pierde! „MUNCA” — acest uriaș factor în evoluția omenească — nu poate peri niciodată, nici din moleculele cărămizilor, pe care tu le năzuești să le pui, prin munca ta — vor rămâne pe veci contribuții prețioase în construcția vieții noastre de Națiune și Stat.

Privește administrația comunei în care lucrezi, cu multă dragoste: ea îți dă pâine și posibilitatea să activezi!

Și când vei sta uluit lângă masa ta de birou — necazuri! — vei găsi plăcere și într'o peniță bună care aleargă pe luciul alb a hârtiei și contribuie la săvârșirea Muncii tale...

Și dacă cu toată munca ta, te vor scoate și vei fi pus pe drumuri — gândește-te cu sufletul împăcat față de misiunea ta îndeplinită — ești un sfânt netrecut în calendare.

Speranță!

Nestor A. Torian, împiecat.

Revista **Administrația Română** este singurul organ oficial al notarilor din întreaga țară.

Școli de notari desființate... și înființate.

Situația funcționarilor publici, a aceea a notarilor comunali în special, în ultimul timp a devenit obiectul, care va preocupa în mod serios pe legiuitorul de mâine, căruia îi va fi dat — mă refer numai la situația acelor din urmă — ca printr'o chibzuială echitabilă să definească printr'un articol de lege, ce anume drepturi vor reveni actualului notar, subnotar și absolvent al Școlii de Notari din Ardeal.

Fără îndoială, că Asociației Notarilor Comunali îi incumbă sarcina, ca prin conducătorii ei — care în atâtea ocazii au reprezentat-o cu succes — să pună la dispoziția Inaltului Guvern, tot materialul trebuincios în apărarea cauzei și departe de agitațiile vieții politice să lămurească tot ceea ce ar constitui eventual o lacună în viitoarea lege administrativă

Dela apariția L. O. A. L. până în prezent între altele am asistat, în ceea ce privește situația notarilor și subnotarilor și la următoarele schimbări.

Art. 555 al legii amintite arată, că își păstrează dreptul la pensie numai notarii și ajutorii de notari, deci toți absolvenții școlilor de notari numiți în baza acestei legi, dacă erau numiți în posturi de notari au drept la pensie, iar cei numiți în posturi de subnotari n'au drept la pensie, așa încât legea nu acordă un tratament egal, subnotarului numit sub imperiul legii din anul 1925 și celui numit în baza legii din 1929.

O măsură bună în vederea creerii unor funcționari de carieră, este numirea licențiaților în drept în posturi de notari comunali și aceasta măsură este cu atât mai demnă, cu cât concomitent cu ea sau desființat și Școlile de Notari, a căror absolvenți șomacază, și acești șomeri, cari sunt pregătiți special pentru funcțiunea, ce trebuie să li-se dea, trebuie să satisfacă în limita locurilor și din ordinea vechimei diplomelor, căci ei nu au îmbrățișat cariera de notar la întâmplare, ci bazați pe o dragoste pentru această carieră, căci și fără școala de notari, atât azi, cât mai cu seamă în trecutul apropiat aveau posibilitatea să ocupe funcțiuni superioare celei pe care o sperează

Ținând seamă tocmai de aceste considerațiuni prin desființarea Școlilor de Notari din Ardeal, trebuie menținute toate drepturile, pe cari regulamentul acelor școli le-au conferit la timpul său — căci, dacă în anul 1926 sau 1930 acel care s'a supus examenului de admitere la una din cele trei Școli de Notari, știa că în anul 1934 în posturi de notari vor

putea fi numiți numai licențiații în drept, desigur că nu mai perdea un an la Școala de Notari, ci prefera un post de impiegat, care azi ar echivala cu un post de subșef de birou, percepător, controlor sau ajutor de controlor fiscal, sau în fine orice funcțiune, din care izvora o altă situație socială, decât aceea, ce s'ar crea prin preferarea numai a licențiaților în drept.

Noi suntem pentru numirea acestora în posturi de notari și însăși faptul desființării Școlilor de Notari trebuie să tindă la înființarea unei Școli de specialitate administrativă, dar în acelaș timp să nu se neglijeze situația acelor, cari cu nimic nu sunt vinoși că s'au dedicat carierii de notar.

Eu cred, că absolvent al Școlii de Notari, cu cel puțin 3 ani în funcțiune, nu este un element de care administrația să nu aibe nevoie, din contră el trebuie încurajat atunci, când dovedește aptitudini, și încadrat cu drepturi, cari să-l pună pe acelaș picior de egalitate cu toți colegii eșiți din aceeaș școală și cu alți funcționari similari având la bază aceeaș pregătire.

Acei, cari vor fi chemați să ne reprezinte, vor avea o datorie de conștiință, să nu cerșească drepturi, ci pe cele existente să le mențină în mod egal pentru toți absolvenții Școlilor de Notari din Ardeal indiferent, că situația unora diferă de a altora, mă refer aici la legile administrative, cari au izolat în drepturi pe unii de alții.

Școli de Notari desființate . . . . și înființate, aceasta este situația de prezent, iar mâine, când se va fixa prin noua lege administrativă, cine va putea fi numit în posturi de notari comunali, atunci cei proveniți din Școlile desființate să cerem înființarea drepturilor ce ne compet, adică dreptul de a fi numiți în posturi de notari și stabilirea drepturilor la pensie.

Ioanovici Iuliu, subnotar.

Citiți zilnic marele ziar românesc

„UNIVERSUL”

Director: STELIAN-POPESCU,
președintele Ligii Antirevizioniste Române.

Casele naționale.

În urma formidabilei tresăriri de conștiință națională, care a cuprins toate sufletele românești în zilele unirii provinciilor noastre istorice, puțină însuflețire alimentată de oameni cu inimă, s'a scurs și în inimile românilor noștri dela sate. Rând pe rând la insistență, sau din inițiativă proprie, țărani noștri se organizează, formând un front cultural, e drept fără program și fără un scop bine determinat, dar cel puțin cu o vagă speranță de a se smulge din ghiarele întunericului și neștiinței, care îi copleșise până atunci.

Păcat însă, că această mare însuflețire, acest elan, altădată atât de greu de stors din inima țaranului, nu s'a exploatat îndeajuns.

Primele manifestări, ca d. e. casele naționale și reuniunile muzicale rămânând izolate și fiecare de capul ei, ajungând pradă nepăsării sau ambițiilor personale a unor înconștienți; mereu-mereu s'au desorganizat și destrămat așa, că numai în puține locuri prosperează, sau mai curând veștează, figurând numai cu numele, ca în cazuri bine venite să poată storce ajutoare de pe la comuni sau Prefecturi.

Aceasta este trista situație a caselor naționale aduse la viață cu atâta însuflețire și cheltuială de energie. Și ce poate fi cauza acestui rezultat de nențeles atunci, când avem toate mijloacele de-a ajunge la succes? Doar însuflețire și voință este, autoritățile ne încurajează și ne dau și ajutoare morale și bănești Bibliotecii, deși nu cu cărți corespunzătoare, dar în fiecare comună sunt!

Atunci ce poate fi cauza, că aceste organizații culturale românești, în loc să ne fie de fală și să ne întărească solidaritatea, s'au transformat în focare de vrajbă și ceartă și în multe locuri în culburi, unde se face o propagandă în contra intelectualilor români.

Eu cred că altă cauză nu poate să fie, decât numai nepregătirea fraților noștri țărani, pentru marile evenimente, cari au venit. În 1919—1920 a izbucnit spontan însuflețirea aceea fulminantă, ca apoi să se scărițeze treptat reducându-se la nivelul de pregătire culturală și înțelegere de socialitate a populației rurale românești.

Cu ce vom putea înlocui această lipsă de pregătire. Răspunsuri ar fi multe și bune, dar nici unul, care să ajute momentan. Și nu e greu! Totdeauna dis-

ciplina a făcut minuni! Acolo unde acțiunile se centralizează, apoi se împart, luându-se în ajutor disciplina, trebile merg strună. Și în cazul desorganizării instituțiilor românești din comunele rurale numai cu o disciplină cuminte se poate ajuta.

Ar fi bine, ca Prefecturile, cari au partea leului la înființarea acestor instituții să ia în mâna ei organizarea lor. Un serviciu cultural al județului ar fi un organ cu autoritate, care ar avea menirea să facă controlul administrativ și să dea o îndrumare culturală diferitelor societăți răzlețe. Acest serviciu cultural ar aranja conferințe cu programuri alese în toate centrele, cari azi sunt înstrăinate încă, cât și în satele din apropierea lor sau mai îndepărtate, după un itinerar făcut în linii largi de Prefectul județului, care s'ar putea stabili apoi amănunțit în sfaturile plășii, prevăzute la artă 288 din L. O. L. în bună înțelegere cu toți intelectualii din plasa în frunte cu Primprețul și șeful serviciului cultural al județului.

Aceste servicii culturale nu ar fi o inovație, pentru că le au deja mai toate municipiile din țară, dând rezultate edificatoare. Prin acest serviciu se poate îndruma întreaga mișcare culturală a județelor, astăzi complet lipsită de colaborarea organelor administrative, adică de județ și comună, tocmai instituțiile, cari materialicește susțin aproape în tot locul bisericile, școlile și casele naționale.

Ca acest serviciu județean să aibă și o autoritate ierarhică, ar putea avea un consiliu cultural (sau o comisie) compus din conducătorii bisericii, administrației și școalei, care sub președinția prefectului ar ține în mână toată îndrumarea culturală tehnică și administrativă. Acest comitet complectat și cu esponenti de îndrumare agricolă și socială ar putea sana multe rele, cari azi țin în inferioritate populația noastră românească dela sate.

Membrii comitetului nu ar trebui să aibă nici un fel de retribuție, ca astfel să se elimine influența politică. În schimb însă li-s'ar putea da remunerații pentru cărțile scrise și conferințele ținute pentru îndrumarea spre mai bine a populației rurale românești. Bine înțeles în măsura în care aceste cărți sau conferințe sunt scrise și rostite numai în interesul și pe înțelesul populației rurale și de pe urma cărora se ivesc rezultate pipăibile.

Ce perspective grandioase s'ar deschide pe fron-

tul cultural religios, școlar, social și agricol al satelor noastre, dacă o mână de oameni luminați, desintereșați și fără tendințe de a-și făuri un capital politic, s'ar sui pe arena publică pentru a alunga întunerecul

din sufletul nației chinuite de atâtea frământări inutile. Și mai ales, dacă ar avea și concursul nelimitat al oficialităților de totdeauna.

Nicolae Badiu, notar.

Chestia disciplinară a primarilor.

Guvernul în sesiunea actuală prezintă parlamentului proiectul de reformă administrativă.

Fiind actual să ne ocupăm de chestiunile privitoare la administrația locală și să ne spunem observațiunile și părerile, — am crezut de bine să mă ocup în coloanele revistei de chestia disciplinară a primarilor din comunele rurale.

Această chestiune a fost tratată cu ușurință în legile administrative de până acum.

Legea actuală nu prevede nici o pedeapsă disciplinară sau de ordine ce s'ar putea aplica primarului comunal. Ea prevede suspendarea din funcțiune, ca măsură preventivă și îndepărtarea din serviciu, ca sancțiune pentru abaterile și faptele grave și dăunătoare intereselor comunei.

Legiuitorul s'a mulțumit a prevedea pentru greșelile primarului numai suspendarea și îndepărtarea din funcțiune. Găsesc, că este prea sever acel legiuitor, care pentru orice greșală a primarului, îl suspendă și apoi îl îndepărtează din funcțiune. Primarul poate comite greșeli mai mici, pentru sancționarea cărora ar fi nimerită o amendă de ordine d. ex. pierderea salariului pe un anumit timp.

Ori, aceste greșeli mici să rămână nesancționate, pentru că legea prevede îndepărtarea numai pentru fapte grave și dăunătoare comunei? Nu cred, că s'ar putea admite aceasta.

Pe de altă parte dispozițiunile cuprinse în legea actuală (Art. 164), sunt facultative și nu imperative, — adică consiliul comunal are facultatea de a îndepărta sau a menține în funcțiune pe primar chiar și atunci când în sarcina lui s'au dovedit fapte grave și abateri dela datorie.

S'a discutat chestiunea, dacă primarului comunal, i-se pot aplica pedepsele disciplinare prevăzute de Statutul funcționarilor publici. Primarul însă nefiind funcționar public, căruia i-se aplică statutul, — nici pedepsele disciplinare prevăzute în acest statut, nu i-se aplica.

Sunt de părere, să se studieze chestia disciplinară a primarilor și să se prevadă în legea nouă amenzi de ordine pentru neglijențele și încorctitățile de natură mai ușoară. — dând și puterii Statului dreptul ca, prin organele sale externe (prefectul și primoretorul) să aplice acele amenzi, ca sancțiune disciplinară.

Drept, că se pot aduce obiecțiuni, că acest amestec al Statului, este contrar cu spiritul democratic al vremurilor, însă cred că existența Statului este mai presus de toate și în interesul Statului trebuie să fie sancționată cea mai mică abatere dela datorie și deci organele de control trebuie să aibă dreptul de a sancționa abaterile, ce ar constata. Aceasta chiar și în interesul unei bune administrații comunale pentru a statua exemple și a constrânge pe toți primarii, să fie conștiincioși și corecți în îndeplinirea serviciului ce li-s'a încredințat.

I. Spătariu, Referent jud.

La ziarul

„Curentul”

colaborează cei mai de seamă ziariști și scriitori români, în frunte cu vejnical apărător al notarilor comunali, d. PAMFIL ȘEICARU.

Notarul factor culturalizator.

Din considerație fonetică și de sintaxă, titlul constituie un acord accesibil, pe planul realității însă se destramă, fie datorită unor împrejurări vitrege încă, fie... comodității aproape tradiționale, în care s'ar complăce corpul notarial.

Din experimentările consumate, s'a confirmat suficient, că sistemul tânguiriilor nu-i capabil a constitui o modalitate eficace în revendicările nemulțumirilor multiple, ce ne mai rod. Ridicarea prestigiului nostru e condiționată de-o luptă pe alt plan, mai adecuat cerințelor vremii, e vorba de-a ne integra la luptătorii pentru o ideologie nouă, care să extirpeze cangrenele zilei, să regenereze moralul vieții publice făcând astfel loc: OMENIEI, mama virtuților. Sub acest unghiu, aportul nostru ar fi apreciat proporțional cu valoarea contribuției, prestigiul ni-s'ar ridica la potențialul meritat iar, ca o consecință a idealului înfăptuit, înbunătățirile n'ar mai constitui rezultate parțiale ci generale și firești Evident, acest proces reclamă, înmănunchiate, aptitudinile cuminiți și de calitate ale unor combatanți destoinici și'n special timp îndelungat, fiindcă e vorba de-o evoluție, — natural, în cadență mai vioaie — și nu de-o revoluție.

Dacă ne-am stabilit reputația (fie vorba între noi) unei pasivități condamnabile, în tot ce-i extern preocupărilor cercului nostru, de ce n'am cuceri și o situație de prestigiu sub raport cultural și social, având în permanență conștiința trează a importanței rolului nostru în angrenajul Statului.

Să evadăm cât mai curând din rutina și servilizmul, cu care ne caracterizează unii, în planul unei munci constructive, constituind un triumvirat cu cei doi intelectuali sătești, renunțând astfel, pentru întotdeauna la expectativă, ori rolul îngrat de simpli secundanți în complexul de probleme sătești, ce se cer grabnic și imperios rezolvate.

Ajunge cu sfiala și timiditatea, scuizabile doar la fetele mari; un drept consfințit se pretinde și nu se cerșește. Ar fi timpul să ne cultivăm o mândrie de clasă, cu merite îndiscutabile, scurse în matca comună a pionerilor de idealuri istorice, azi, înfăptuite. Predecesorii nostri n'au fost simpli simbriași și, au galvanizat aspirațiile, uneori, lăncezite, întreținând mereu și alimentând nădejtile spre mai bine a în-genunchiaților de ieri de sub ocârmuiri vitrege neamului nostru.

Apropierea de cărți și de alte lumini, din care se desprind curente cotidiene, unde se sintetizează pașul vremii, îmbogățesc enorm și, odată bine asimilate, au repercusiuni netăgăduite indicând și sugerând modalități de aplicație pe teren a normelor cristalizate acolo.

Inbrățișând cu gând neclintit soluționarea complexului de nevoi sătești, ne vom cuceri un loc de cinste pe arena regenerării sociale, ajutând consolidarea Statului, căruia, azi, fără să ne-o ceară, suntem datori a i-o da.

Iuliu Vârvoniu, subnotar.

Inutilitatea examenului de capacitate.

Articolul 37 din Statutul funcționarilor publici pe lângă condițiunile generale de admisibilitate pentru ocuparea unei funcțiuni prevăzute de art. 5 și condițiunile speciale prevăzute de art. 36 adaugă o nouă condiție, aceea a numirii în baza unui examen de capacitate.

La aparență principiul examenului ar avea justificarea selecționării după merit a candidaților la ocuparea unei funcțiuni. Zic la aparență, pentrucă, dacă ținem seamă de modul cum se ține examenul și

de măsura în care se ține seamă de clasificarea dată la acel examen, vom constata că acelea nu aduc nici o îmbunătățire în ceea ce privește selecționarea candidaților.

Programul examenelor se referă aproape exclusiv la cunoștințele generale ale candidaților și nu la cunoștințele referitoare la serviciul public ce-l va îndeplini.

Care poate fi rostul acestui examen atunci, când el verifică cunoștințele generale ale candidatului, ca-

re trebuie să se prezinte la acel examen în conformitate cu dispozițiile art. 36 din Statut cu anumite absolvențe de școli, după gradul funcțiunii ce urmează să ocupe?

Examenul de capacitate ar avea un rost numai în cazul când prin ele s'ar verifica cunoștințele speciale necesare bunei funcționări a serviciului public.

Rezultă deci în mod neîndoios, că o recrutare bună a funcționarilor se poate face numai în baza unei pregătiri speciale pentru cariera căreia vor să se dedice.

Având candidatul studiile cerute de art. 36 din Statut, atâta timp cât el nu va fi examinat pentru a se verifica cunoștințele sale profesionale și puțința sa de adaptare la nevoile serviciului, examinarea asupra cunoștințelor generale, este lipsită de orice rost cu atât mai mult, că felul cum sunt alcătuite Comisiile de examinare, nu prezintă suficientă garanție de imparțialitate. Funcționarul examinator membru

al comisiei, în clasificarea candidatului, va trebui să țină seamă în afară de meritele candidatului, și de dorințele șefului său isvorite adeseori din interese politice.

Fără de considerațiile de mai sus socotim modificarea Statutului în dispozițiile privitoare la examenul de capacitate, prin desființarea aceluia în forma sa actuală.

Principiul verificării cunoștințelor speciale ale funcționarului ar fi realizat odată cu înființarea școlii de pregătire administrativă, când se va cere fiecărui funcționar absolvirea cursurilor acelei școli.

Până atunci criteriul de recrutare al funcționarilor să fie studiile prevăzute de art. 36 din Statut, înlăturându-se astfel neajunsurile împreunate cu ținerea examenelor în forma lor actuală, care repetăm este inutilă și ineficace unei drepte selecționări

I. V. V.

Zile grele — Oameni mici la suflet.

În zilele grele pe cari le trăim, zile de luptă pentru dobândirea drepturilor noastre, cu durere constatăm, că rândurile ne sunt încercate greu de o diferență de vederi între conducătorii Asociației noastre de până ieri. Zic, diferență de vederi pentru că nu pot da crezământ zvonurilor cari vreau să arate, că neînțelegerile nu au altceva la baza lor, decât ambiții personale nesatisfăcute. Nu pot crede că accia, cari ne-au apărat până ieri interesele cu atâta pricepere și căldură, erau conduși în acțiunea lor de interese materiale, apărarea lor fiind o pledoarie bine sau mai puțin bine plătită nu strigăt desnădăjduit pornit din suferințele simțite ale acelora, cari nu cer altceva, decât dreptul la o viață omenească. Se poate oare crede, că și exploatarea suferințelor unui corp de funcționari să devină o profesiune cu rentabilitate? Refuz a crede cu puțință atâta micime de suflet.

Aceste îmi erau gândurile până la apariția numărului 3 al revistei „Cuvântul notarului”

Izbucnirea pătimașă, cu caracter de politică de mahala, din ultimul număr al pretinsei reviste pentru apărarea intereselor profesionale, și care nu mai are drept la un astfel de nume, când scrie cum scrie, mi-au distrus toate iluziile față de conducătorii de până ieri ai Asociației noastre.

Citind acele murdării simți strigătul disperat al ambițiilor nesatisfăcute, și vezi că tot ceea ce s'a părut luptă simțită nu era, decât o pledoarie retribuită cu ora sau un scris plătit cu rândul.

Prietenul adevărat la neceaz se cunoaște. Putem numi noi prieten pe acela, care în momentul, când problema existenței noastre reclamă luptă solidară până la sacrificiu, desfășură steagul răzvrătirii și expune corpul notarilor, rușinii și disprețului opiniei publice? Dacă era cinstit și purta la suflet demnitatea corpului de notari comunali, și dacă acuzele, ce aduce sunt adevărate, găsea alte mijloace de lămurire fără a pune în spectacol o Asociație și o conducere, care încă reprezintă legal un corp de funcționari

Nădăjduim, că din izbucnirea pătimașă, inițiatorul răzvrătirii își va pierde și creditul, ce-l mai avea la unele organizații, dezvăluindu-și intențiile și ambițiile.

Sperăm, că atitudinile Filialelor județene va lua gustul ambițioșilor de a vâna măriri, și-i va readuce la disciplina, ce trebuie să domnească în orice corporație.

Invităm Prezidiul, ca să sesizeze Filialele județene despre atitudinea și scopurile urmărite de răzvrătiți, cerându-le, ca în adunări generale convocate de urgență să se înfierce gestul și atitudinea manifestată în revista Cuvântul notarului pentru a nu lăsa nici un moment ambițioșilor iluzia, că acțiunea lor ar avea aderenți.

Suntem siguri, că așa cum adunarea generală a filialei Mureș, toate organizațiile își vor da seama, unde sunt conducătorii lor naturali, ieșiți din rândurile lor și deci cunoscători ai doleantelor lor, și unde

sunt ambițioșii, cari cred, că dețin monopolul capacității de muncă și luptă.

Corpul notarilor găsește oricând în cadrele lui membri cel puțin tot atât de capabili, ca răzvrățiții, chiar dacă le lipsesc titlurile academice, și talentul de scriitor de cuplete.

Invităm deasemenea Conducerea Asociației, ca

pentru demascarea calomniatorilor să publice în mod amănunțit conturile de gestiune ale Asociației pe anii trecuți, și să sancționeze, cum se cuvine pe accia, cari pun mai presus ambițiile și pofta de câștig, față de demnitatea Corpului notarial și interesele lui.

Ionel Vlad.

Adunarea Generală a Reuniunii Notarilor din jud. Treiscaune.

În ziua de 26 Ianuarie 1935 s'a ținut în sala Societății „Astra” din Sft. Gheorghe, Adunarea Generală a notarilor comunali din județul Treiscaune, sub președinția lui Ioan Gavrilescu-Ozun, vice-președinte.

El cetește raportul general despre activitatea Reuniunii, făcând o dare de seamă asupra situației moralo-sociale a populației și a funcționarilor dela sate și în special a notarilor. Dă unele îndrumări necesare pentru a putea restabili moralitatea, munca cinstită și disciplina în locuitorii satelor noastre. Incheie cu o dare de seamă asupra activității Reuniunii Notarilor și a Reuniunii județene, mulțumind tuturor Șefilor de autorități și colegilor pentru sprijinul dat și munca depusă în interesul administrației și în special a notarilor.

Se deschide discuția asupra raportului general.

Domnul Director de Prefectură Dr. Iosif Pop, luând cuvântul, mulțumește Dlui președinte pentru frumosul raport general, relevând importanța tuturor chestiunilor sulate. Constată importanța activității notarilor la sate, munca ce trebuie depusă în readucerea populației la moralitate, cultură și disciplină, populație, care trebuie să-o obișnuim a munci, căci numai un popor moral, harnic și disciplinat, poate trăi, poate susține și întări Țara. Indrumă pe notari, a nu-și precupeți munca, științe și ori-ce jertfă în realizarea acestor principii la sate.

Explică adunării generale părerea de rău a Dlui Prefect Dr. V. Bidu, că fiind absent din județ. — la conferință în București, — nu poate lua parte la adunarea generală a notarilor. Se face interpretul asigurărilor Dlui Prefect, de toată sollicitudinea și sprijinul ce-l va da și în viitor notarilor, cari, — este sigur că în împrejurări cât de grele, — vor fi la înălțimea chemării lor, dându-și obolul pentru promovarea intereselor naționale, morale și materiale a populației acestei județ. Din partea Domniei Sale, asigură pe notari că-i va privi și pe viitor ca pe colegi, cari ducând greul administrației externe, contribuie la promovarea administrației generale a ju-

dețului. În lung Domniei Sale carieră administrativă, a constatat, că notarii, cari își fac dateria, se impun prin însăși activitatea multiplă și grea ce-o desvoltă.

Notarul Boeriu-Ormeniș, constată că notarii aflați în adunarea generală a Reuniunii lor profesionale, cu drept cuvânt pot cere ce aci și în raportul general să ne ocupăm chiar detaliat de situația acestei tagme de slujbași, fixând sincer greutățile și neajunsurile întâmpinate în decursul unui an, atât în ce privește activitatea notarului în administrație generală cât și partea de îndrumător și educator al populației de la sate, dar mai ales, să se fixeze rezultatul pozitiv sau negativ în ce privește lupta dusă pentru realizarea multiplelor doleanțe morale și materiale a notarilor. Constată, că spiritul populației de la sate nu este de calmul aparent. Cauza, după părerea sa este, nestabilitatea funcționarului și legislația noastră prea mult schimbăcioasă. În ce privește situația materială a populației, constată că administrația a făcut în această direcție, suprema jertfă, de a păstra banul, făcând reduceri și economii, cari pot duce chiar la destrămarea administrației rurale. Ce folos însă, când pe de altă parte, tot la satele noastre există, ca organizații aparte, vestitele composesorate, a căror bugete an de an se măresc, iar banii strânși de la populația nevoiașă, se irosesc fără de nici un control. Amintește de schimbările obvenite între notarii din județ (cazul colegului G. Colan, preș. reuniunii), avansările, pensionările, decedații, noii numiți, licențiații intrați în cariera de notar. Salută pe colegii licențiați Hamzea-Covasna și Suciul-Ghelința, pe cari îi roagă a intra în organizația notarilor cu cea mai mare încredere. Propune, ca raportul general astfel complectat, să se primească de adunarea generală cu aceea, ca să fie imprimat și trimis fiecărui notar din județ și Uniunea notarilor pentru publicarea în revistă.

De încheiere expune că acuma aflat în ziare, pierderea suferită de corpul notarial, prin decesul colegului Șerlan Constantinescu-Joseni, fost vicepre-

ședințe al Uniunii Notarilor.

Adunarea omagiază prin ridicare și tăcere de un minut memori colegului dispărut.

Apoi Dl Președinte expune, că până a nu intra în dezbaterile punctelor din ordinea de zi, î-și ține de o deosebită datorie, a ruga adunarea generală să-și aducă aminte de Dl Ministru Secretar de Stat, D. Iuca, îndrumând presidiul ca telegrafic să fie rugat, a da și pe mai departe sprijinul părintesc corpului notarial, asigurându-l de un devotament până la jertfă din partea notarilor acestui județ.

Propune adunării generale, să proclame și pe urmă telegrafic să roage pe Dl Prefect al Jud. Treiscaune Dr. Valeriu Bidu, mult înțelegătorul și sprijinitor al notarilor din acest județ, să binevoiască a primi Președinția de Onoare a Reuniunii Notarilor din Jud. Treiscaune.

Propune adunării generale, să proclame ca Președinți de onoare pe Dl Valeriu Pop, Ministru, pentru sprijinul dat și bunăvoința permanent manifestată de corpul notarial și pe Dl Dr. Valeriu Moldovan, fost Ministru, pentru energia, cu care a impus respectarea drepturilor câștigate a corpului notarial în fixarea salariilor notarilor încadrați și după anir de serviciu din anul 1930, fapt, care în al doilea deceniu de după Unire, constituie singura rază de lumină în viața atât de întunecoasă a notarilor.

Se discută mai departe:

Revizuirea rămășițelor de încasat și ștergerea taxelor neîncasabile.

Modificarea bugetului și credite suplimentare. Remiza pentru încasări.

Stabilirea cotizațiilor pe anul 1935/36.

Darea de seamă asupra cassei și bugetul anului 1935/36.

Căminul Notarilor în Județ. Președintele aducând în discuție chestiunea edificării unui cămin al notarilor din județul Treiscaune la Băile Mălnaș. — espune, că luând unele informațiuni, se sperează a se primi terenul gratuit de la primăria Mălnaș hăi. Edificiul ar trebui să fie o casă modernă și încăpătoare, cu cel puțin 20 camere mici și mari, o sală festivă, o bucătărie, precum și o locuință desemnată pentru notarul de la Băile Mălnaș, care va fi îngrijitorul căminului. Propune să se intervină la Prefectură pentru aprobarea subvenției comunelor de 2% din venite. Computând fondurile ce le are Reuniunea, cotizațiile notarilor și subvențiile comunelor, s'a prevăzut în bugetului Reuniunii suma de Lei 300.000 pentru acest scop. Iau parte la discuție mai mulți colegi, dând informațiuni în privința edificării, edificării, aranjamentului, etc.

Abonamentele la Revistele administrative. Președintele îndrumă colegii a achite abonamentele

și rămășițele de abonamente pentru toate revistele de administrație.

Restanțele de salar și bonurile de impozite.

Cauza bolnavilor săraci în spitale.

Statutele Reuniunii și complectarea biroului.

Se hotărăște, ca notarii din județul Treiscaune să rămâne și pe mai departe independenți, organizați în Reuniune.

N. R. Am dat darea de seamă a adunării notarilor din jud. Treiscaune cu titlul de curiozitate mai mult, fiindcă altcum nu înțelegem, de ce prezidiul a trimis „procesul verbal” al adunării unei reviste, care e organ oficial al Asociației notarilor din România.

Cum crede „Reuniunea” să-și coordoneze interesele cu „Asociația” ?

O CHEMARE . . .

În coloanele revistei noastre, s'au pus în discuție, pro și contra, principii administrative, cari privesc ligiuri pentru progresul comunelor, chestii sociale privind locuitorii țării; de siguranță salubritate . . .

S'au desbătut principii generale și nu s'a auzit glas, care să se mărginească numai la interesele breslei noastre profesionale, ci au trecut toate prin prisma generalității, dacă doresc să pun în lumină acum o chestie de interes al organizației noastre, nu înseamnă că s'ar abandona cât de cât directivele, cari au condus coloanele revistei până acuma.

Peregrinând prin toate colțurile țării mi-s'a dat ocazie și văd, că aproape nu este o localitate balneară, ca un corp, corpul învățătorilor, să nu aibă sanatoriu, vile proprii, îngrijând de sănătatea acestui numeros și de elită corp.

Notarii comunali până acuma nu cred și nu s'iu să-și fi asigurat undeva, vre-o mică vilă de acest gen în vre-o localitate, deși noi suntem aceia, cari în multe cazuri, ajutăm acelora, cari edifică localuri de sănătate pentru colegii lor. Bugetele comunelor le-au stat și stau și azi larg deschise, prin intervenția notarilor, tuturor acelora, cari recurg la ajutorul lor. Dece n'ar putea și notarii să se ajute pe ei înșiși, pentru a putea să se cladească și pe seama lor, astfel de edificii, fie chiar prin ajutorul comunelor sau prin obol propriu.

Avem localități balneare, unde pe preț redus s'ar putea cumpăra o vilă, două . . . Vara am putea și noi să avem loc de odihnă, după muncă încordată de un an întreg.

Suntem în preajma întocmirii bugetelor comunale; să ne gândim la aceasta !

E. N.

Jurisprudență.

Actele administrațiilor locale. Condițiile prevăzute de art. 44, 47 și 48 din legea Comitetelor de Revizuire pentru particulari de a le ataca înaintea Comitetelor de Revizuire. Potrivit dispozițiilor art. 44, 47 și 48 din legea de organizare a Comitetelor de Revizuire dela 20 Aprilie 1933, un particular nu poate ataca un act juridic al unei administrații locale, decât în cazul vătămării unui drept și justificând un interes direct, născut și actual, iar pe de altă parte actul să fie anterior legilor sau regulamentelor de administrație publică, ori făcut cu călcarea sau omisiunea formelor prevăzute de acele legi sau regulamente.

Bunuri din domeniul public al administrațiilor locale. Instrăinarea prin deciziunile organelor locale. Incompetența Comitetelor de Revizuire a cenzura deciziunile în această materie. În cazul când o administrație locală ar decide vânzarea a unui bun din domeniul ei public drept un bun din domeniul privat, deciziunea organelor administrative competente nu cade sub cenzura instanțelor jurisdicționale administrative, care n'au căderea și nu pot prejudica chestiunea nulității unei convențiuni în baza art. 476, 963, 1310, 1844 cod. civ. privitoare la inalienabilitatea bunurilor afară din comerț, care-i chestiunea de resortul exclusiv al instanțelor de drept comun.

(Comitetul local de Rev. Iași I. Deciziune din 1 Dec. 1934. Dosar No. 259/934.)

Termen. Acțiune. Comitet local de revizuire. Dispozițiunile art. 339 din legea pentru organizarea administrației locale potrivit căreia „dacă o hotărâre se referă la un interes individual, ea va trebui să fie comunicată celui interesat, sub luare de dovadă sau prin încheiere de proces verbal”, fiind edictată în interesul particularilor, iar nu al colectivității, ea nu îmbracă forma de solemnitate, de unde rezultă că termenul de 15 zile de la „comunicarea prevăzută de art. 48 al. 2 din legea pentru modificarea legii comitetelor de revizuire începe a curge de la data când particularul ce pretinde a fi fost vătămat în interesele sale personale, în mod absolut cert a luat cunoștință de respectivul act juridic, fie în alt chip pe cale officioasă, fie chiar și numai „via facti”.

(Art. 339 din legea pentru organizarea administrației locale din 1929; art. 48 din legea pentru organizarea comitetelor de revizuire din Aprilie 1933).

Având în vedere că reclamantul prin petiția de contestație arată că prin deciziunea atacată s'a violat în prim rând art. 90, al. 2 din legea pentru org. adm. loc., deoarece chestiunea îndepărtării sale din postul de primar cât și alegerea noului primar n'a fost prevăzută în ordinea de zi, nici votată urgența conform legii; că s'a călcat și art. 89 aceiași lege întrucât consiliul n'a fost convocat de primar, ci de un membru al delegației, care nu avea delegația necesară de înlocuire; că de asemenea s'a violat și art. 92 din citata lege, întrucât n'a fost convocat la ședință, convocarea făcându-se prin surprindere în absența sa din localitate; că s'a contravenit și la dispozițiile prevăzute de art. 93 aceeași lege, întrucât pe ziua de 17 Noembrie același an, nu a dat delegație nimănui de a convoca și prezida consiliul comunal; că în sfârșit s'a violat și art. 165 aceeași lege prin faptul că n'a fost chemat și ascultat în vederea luării măsurii de îndepărtare, cerând pentru aceste motive a se declara nulă de drept decizia atacată, statuându-se în același timp că ultimul primar ales a Consiliului comunal dizolvat prin efectul legii din luna Martie 1934. este el (contestatorul) și ca atare are toate drepturile ce-i dă această calitate.

Văzând dispozițiunile prevăzute de art. 339, al. ultim din legea pentru org. adm. loc.;

Considerând că potrivit acestui text de lege, ce-i drept, „dacă o hotărâre se referă la un interes individual, ea va trebui să fie comunicată celui interesat sub luare de dovadă sau prin încheierea de proces verbal”;

Că însă această dispozițiune fiind edictată în interesul particularilor și nu al colectivității, ea nu îmbracă forma de solemnitate, de unde rezultă că termenul de 15 zile dela „comunicare” prevăzut de art. 48, al. 2 din legea pentru modificarea legii pentru org. comit. de revizuire începe a curge dela data, când particularul ce pretinde ar fi fost vătămat în interesele sale personale, în mod absolut cert a luat cunoștință de respectivul act juridic, fie în alt chip pe cale officioasă, fie chiar și numai „via facti”;

Cu aceasta concepție să impune din punct de vedere al scopului practic urmărit de legiuitorul administrativ, corespund deci și felului modern de interpretarea și aplicarea legilor (Geay, Buguit, Capitant, Reck, Ehrenzweig etc.), potrivitându-se pe de altă parte cu cerințele unei „bune administrațiuni”, principiu

ce în domeniul dreptului administrativ primează (Hauriou) față de pozitivismul juridic, atingerea plenitudinii dreptății fiind pozitivul și singurul țel numai în domeniul dreptului privat (Stahl);

Că față de obligațiunile primarului, derivând din prescripțiunile prevăzute de art. 89 și 157 și urm. din legea pentru org. adm. loc., pe care îndatoriri nu le-a mai îndeplinit dela data revocării sale (17 Noembrie 1933); în vederea faptului că în ședința contestată a fost ales în locul său un primar în persoana d-lui Remus Bălănescu;

Că la 28 Noembrie, acel an s'a făcut și instalarea acestui primar nou ales, aceasta din ordinul Prefectului jud. Dorohoi No. 15252 din 27 Noembrie, acel an, consiliul comunal în această nouă formație funcționând și în prezent, — lucru de altfel notoriu în comună — e în afară de orice îndoială, că și contestatorul domiciliat în acea comună a luat, în orice caz, „v i a f a c t i” cunoștință de revocarea sa din funcția de primar, și anume chiar imediat după luarea deliberațiunii atacate; că astfel fiind nu e mai puțin cert că, reclamantul nereacționând chiar imediat în contra faptului destituției sale, nici împotriva instalării nou alesului primar, în mod tacit și implicit a consimțit (achiesat) la această nouă stare de lucruri, deci și la respectivele manifestări de voință a consiliului comunal; că această părere își găsește sprijin și în faptul că reclamantul nu valorifică în speță un interes „ex tunc”, adevărat cel ce a luat naștere odată cu actul atacat, ci un interes care nu a luat ființă abia pe ziua de 18 Martie 1934 în vederea art. 9, al. d în legea pentru org. adm. loc. mod. și publicat în Monitorul Oficial pe acea zi; or, o lege nouă nu creiază situațiuni decât pentru viitor, că n'are putere retroactivă, deci legea din 18 Martie 1934 n'a putut naște un pretins drept — calitatea de membru de drept — care nici nu mai există sau a cărui validitate se perimase (prescrisese) la apariția ei.

Față de aceste considerațiuni și având în vedere că motivele invocate de contestator, întrucât susținerile în fapt dovedite prin lucrările aflătoare la dosar, sunt a se încadra în dispozițiunile prevăzute de art. 48 legea pentru mod. legii pentru org. Comitetelor de revizuire, în speță fiind vorba de o deliberațiune luată de o administrațiune locală cu călcarea resp. omisiunii formelor prevăzute de legi și regulamente, deci de o nulitate relativă;

Astfel fiind și având în vedere că potrivit proiectului articol de lege, al. 2 anularea sau reformarea unui astfel de act se poate cere de partea ce justifică un interes direct, născut, actual și personal, în termen de 15 zile dela comunicare;

Că față de cele anunțate mai sus și trecând dela data revocării contestatorului din funcția de primar

până la introducerea acțiunii de față un termen de mai bine de 8 luni de zile, se învederează că contestația a fost introdusă cu mult în afară de termenul legal și deci urmează a fi respinsă ca atare.

Comit. Local de Revizuire Cernăuți S. 1-a; Dec. No. 19 din 22 Ianuarie 1935; Dos. 198 din 1934.

INFORMAȚIUNI.

Filiala asociației generale din jud. Timiș-Torontal s'a pornit pe o acțiune, care, — avem mari nădejdi, — că va avea un rezultat bun. Inițiințează în metropola Banatului, Timișoara, o casă a notarilor-ia pe lângă această casă funcționează și o Bancă populară, care a luat deja ființă.

Pentru inițiințarea Casei notarilor s'a asigurat un fond, care trece peste 1½ milion. Dacă o mână de oameni din un județ a putut să realizeze această, de ce nu s'ar estinde astfel de acțiuni și pe alte jinu-turi.

Chemăm la solidaritate pentru astfel de scopuri, toate filialele din țară, și asigurându-ne citadele de a fi ocrotiți de griji și necazuri, cari deopotrivă pe toți ne pot lovi, ne facem o datorie față de noi, iar ridicând case, asigurăm educație generației viitoare, copiilor noștri.

Întărindu-ne pe noi, întărind organizațiile noastre, putem învinge.

Prin un jurnal al Consiliului de Miniștri, s'au sistat toate numirile, încadrările...

O iluzie spulberată din nou...

Prin proiectul de lege administrativă futecmit de guvern s'au asigurat egale drepturi notarilor comunali în funcțiune și care au evalueație: bacalau-reat și curs de notari, cu licențiatii în drept.

Suntem în pragul întocmirii bugetelor comunale.

Nu uitați abonamentul revistei „Administrația Română”.

DI Prefect al județului Timiș-Torontal a asigurat pe președintele filialei Asociației notarilor, că va trece în bugetul județului pe anul 1935/36, — un ajutor de 1,000.000 Lei, — pentru ridicarea Casei notarilor, ce va fi în Timișoara.

Procesul avut la Inalta Curte de Casație pentru sporul Titulescu, încadrare, diferență de salar, a fost pierdut de către DI Poceanu, coleg bănătean.

Casier al revistei: REMUS ANIA, notar,
Fratelia-Timișoara.

